

Bratislavský KURIÉR®

denné aktuality na www.bakurier.sk

Budúcnosť bratislavských nemocníc

Nemocnica Bory
Notvorí o rok, prví zamestnanci nastúpia v najbližších týždňoch.

Pred viac ako rokom redakcia Bratislavský kuriér pripravila reportáž o novej, vtedy ešte rozostavanej, nemocnici na bratislavských Boroch, ktorú stavia súkromný investor. Práve sa dokončovala práca v exteriéri, ťažisko sa presúvalo do interiéru.

V tom čase informoval investor o otvorení nemocnice pre prvých pacientov v roku 2022. Už teraz vieme, že tento termín sa dodržať nepodarí. Do projektu aj tu zasiahla koronakríza. Brány nemocnice by sa tak mali otvoriť **v prvom kvartáli roku 2023.**

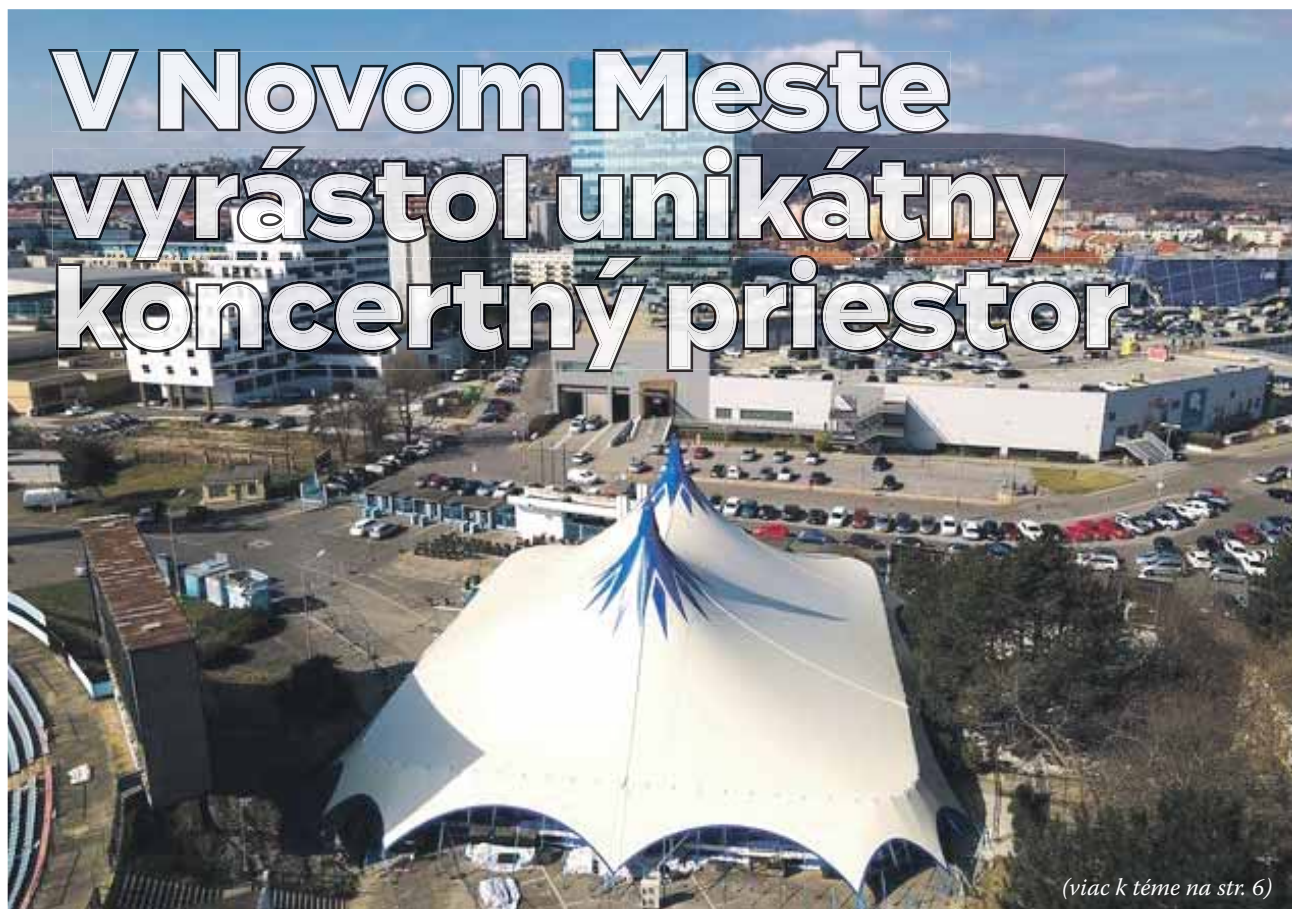
Napriek omeškaniu v nemocnici prebiehajú dokončovacie práce a aktuálne vedenie pozýva pacientov k predregistrácii, ktorú môžu spraviť už teraz. Počet dosiaľ predregistrovaných pacientov sa blíži k číslu 20-tisíc. Zdravotnícke zariadenie sa chce na pacientov dôkladne pripraviť.

Tentokrát sa v článku pozrieme najmä na to najdôležitejšie – personál.

Prvý nastúpi nemedicínsky personál

V apríli 2022 príde na rad inštalácia medicínskej techniky a s tým súvisí aj nástup prvých zamestnancov.

(pokračovanie na str. 3)

(viac k téme na str. 6)

USA kúpili budovu, presťahujú tam ambasádu?

Spojené štáty americké (USA) kúpili v Bratislave na rohu Dostojevského radu a Olejkárskej budovu. Vyplýva to z dostupných údajov katastra nehnuteľností a výpisu z listu vlastníctva. Táto lokalita blízko centra hlavného mesta sa v uplynulých rokoch skloňovala ako jedna z možných, kam by sa ambasáda USA mohla z Hviezdoslavovho námestia presťahovať.

"Keďže sme na začiatku procesu hľadania a plánovania, nemôžeme sa momentálne vyjadriť k žiadnym podrobnostiam," uviedla pre TASR hovorkyňa Veľvyslanectva

USA na Slovensku Tara Hall. Deklaruje, že ich veľvyslanectvo spolupracuje s mestom i miestnymi partnermi, aby našlo možnosti na modernizáciu a rast americkej ambasády v Bratislave.

O tejto lokalite sa hovorilo aj v minulosti

Ulica Olejkárska a jej okolie sa pritom v minulosti uvádzali ako potenciálne miesto, kam by sa veľvyslanectvo USA mohlo z Hviezdoslavovho námestia presťahovať.

(pokračovanie na str. 8)

Na Tyršovom nábreží sa koncom mája zide skokanská elita

Druhá polovica mája prinesie do Bratislavy to najlepšie zo svetového konského športu. Podujatie svetovej série EEF v parkúrovom skákaní, ktoré sa bude konať od 19. mája do 22. mája, ponúkne hlavnému mestu absolútnu svetovú špičku. Do Bratislavy sa zídu tie najlepšie kone a jazdci, ktorí počas roka predvádzajú svoje umenie v Paríži, Madride, Aténach či Lisabone.

Prečo práve na Tyršovo nábrežie sme sa opýtali hlavného organizátora

Petra Pukaloviča: „Už dlhšie som sa zaoberal myšlienkou, že takéto podujatie jednoznačne patrí aj do Bratislavy. Mnohí nás poznajú a vedia, že prinášame hlavnému mestu každú chvíľu niečo nové. Vlni sa nám popri bežeckých stáliciach podarilo priniesť cyklistickú show L'Etape Slovakia by Tour de France, tento rok sa môžeme tešiť na naozaj exkluzívne skokanské preteky na pravom brehu Dunaja.“

(pokračovanie na str. 14)

Dočkáme sa návratu 15-minútového lístka?

Počas minuloročného leta vedenie mesta zrušilo pätnásťminútové lístky do MHD. Na internete ale stále koluje petícia s takmer 2500 podpismi, ktorou Bratislavčania žiadajú o ich návrat.

Najkratší, teda pätnásťminútový cestovný lístok v rámci hlavného mesta využívali nepravidelní cestujúci, ktorí sa potrebovali v čo najkratšom čase presúvať medzi kratšími vzdialenosťami. Medzi túto časť cestujúcich sa radili najmä seniori, pre ktorých bol najkratší lístok cenovo dostupný a aj presun na menších vzdialenostiach im značne uľahčoval život. To už neplatí a vedenie mesta sa rozhodlo uprednostniť pravidelných cestujúcich, pre ktorých recipročne zlacnilo celoročnú električku z 265,20 na 199 eur.

Tisícky ľudí žiadajú návrat

Prax ukazuje, že senior sa jednak nepotrebuje autobusmi presúvať na dennej báze a súčasne si nemôže dovoliť kúpiť jednorazovo celoročnú električku za 199 eur. Rovnako tak ide aj naďalej o veľkú jednorazovú finančnú položku v priemerne zarábajúcich bratislavských rodinách s deťmi. Z toho dôvodu na internete stále môžete nájsť na zdieľanie petície s názvom Petícia za znovuoobnovenie 15 minútového MHD lístka za výhodnejšiu cenu ako doteraz. Tú k dnešnému dňu podporilo 2491 ľudí svojím podpisom. No vedeniu hlavného mesta stále doručená nebola. A tak ani kompetentní neuvažujú nad opätovným zavedením obľúbeného pätnásťminútového lístka, na ktorý obyvatelia stále nezabudli.

Lacnejšia električka musí stačiť

„Ceny lístkov na MHD sa od roku 2015 do roku 2021 nemenili.

(pokračovanie na str. 7)

Riaditeľ Marianum: „Štúdia na projekt nového pohrebiska pre Bratislavčanov je v prípravnej fáze.“

Od minulého roka stojí na čele spoločnosti Marianum nový riaditeľ. Ing. Robert Kováč pre Bratislavského kuriéra prehovoril o tom, v akom stave pohrebnú spoločnosť našiel po nástupe do funkcie. I o tom, že téma nového veľkocapacitného pohrebiska pre Bratislavčanov nabera reálne kontúry.

V pozícii riaditeľa ste od minulého roka. Čomu ste sa vo funkcii po nástupe venovali ako prvému?

V prvom rade som sa venoval spoznaniu organizácie a aktuálnemu stavu v každej oblasti. V nadväznosti na zistenia som zrušil napríklad covidové poplatky, zaviedol som transparentné verejné ob-

starávanie, internú a externú komunikáciu, postupne som sa venoval najmä zavádzaniu ekologickejšieho prístupu k spracovaniu odpadu vznikajúceho na cintorínoch. Zároveň bol spustený proces skvalitňovania služieb v oblasti správy, čistoty a bezpečnosti pohrebísk v správe Marianum, ako aj ostatných služieb – vybavovanie

pohrebov, sprehľadnenie a zníženie cien kremácií a pohrebov, vytváranie oddychových zón na cintorínoch pomocou osadenia mestského mobiliáru a ďalšie. Vo veľkej miere sme spustili aj starostlivosť o zeleň, začala sa vykonávať pasportizácia drevín. Aktuálne tiež prebiehajú viaceré rozvojové aktivity. Rád by som poukázal

aj na fakt, že v organizácii je mnoho pracovných zamestnancov, ktorí majú pod správnym vedením veľký potenciál a sú nájomní pri modernizácii organizácie Marianum.

V akej kondícii ste firmu našli?

V organizácii tesne pred mojim nástupom prebehla kontrola. Rovnako bol

spustený audit. Výsledky kontroly a auditu pomohli definovať priority a oblasti, v ktorých je potrebné zefektívniť procesy. Zároveň sa na základe auditu určili aj dlhodobé strategické výzvy, a to mi umožnilo otáčať kormidlo a nastavovať správny kurz. Verím, že úsilie je a hlavne bude viditeľné.

(pokračovanie na str. 6)

Udialo sa v meste

208 ton vianočných stromčekov

V rámci prvej sezóny zberu vianočných stromčekov sa v hlavnom meste z 565 drevených ohrádok podarilo odviezť 208,95 tony stromčekov. Viac ako polovica bola vyzbieraná prvý týždeň zberu. "Z toho bola vyše polovica, 130 ton, vyzbieraná počas prvého týždňa a z tohto množstva vyše 50 ton cez prvý víkend zberu. V teréne bolo vtedy 34 stromčekových posádok, čo je viac ako 100 našich zamestnancov," približuje OLO. Vianočné stromčeky sa z drevených ohrádok zbierali podľa OLO od 10. januára do 28. februára. Do konca marca by sa mali ohrádky odinštalovať, použité by mali byť následne aj budúci rok.

Parkovanie: Hlavná stanica - Blumentál

Bratislavský parkovací asistent (PAAS), kde platí mestská parkovacia politika, sa 21. apríla rozšíri o ďalšiu lokalitu, tentoraz o zónu Hlavná stanica - Blumentál v Starom Meste. Registrovať sa do systému regulovaného parkovania môžu obyvatelia od 9. marca, odkedy si môžu zakúpiť parkovacie karty. Zóna je ohraničená ulicami Pražská, Žabotova, Palárikova, Dobšinského, Smrečianska, Legionárska, Karadžičova, Mlynské nivy, Ul. 29. augusta, Poľná (v úseku Ul. 29. augusta - Sasinkova), Mickiewiczova, Kollárovo námestie, Námestie 1. mája, Hodžovo námestie a Štefánikova.

Bratislava cestovné nezvýši

Hlavné mesto v najbližšom čase o zmenách cien cestovného v mestskej hromadnej doprave (MHD) v súvislosti so zdražovaním pohonných látok neuvažuje. Pre zmenu cien cestovného v rámci systému by bola potrebná dohoda všetkých objednávateľov verejnej dopravy, okrem hlavného mesta aj Bratislavského samosprávneho kraja a Ministerstva dopravy a výstavby SR. Na margo ceny poplatku za komunálne odpady mesto uviedlo, že jej vývoj je zo zákona naviazaný priamo na náklady spojené s jeho odvozom a likvidáciou. Taktiež prípadné zmeny sadzieb dane z nehnuteľnosti schvaľuje mestské zastupiteľstvo na konci roku.

Nová trolejbusová trať

V bratislavskej Karlovej Vsi plánujú vybudovať novú trolejbusovú trať, ktorá povedie od križovatky Mlynská dolina - Valašská cez Mlynskú dolinu a Botanickú na Karloveskú ulicu. Tam sa napojí na existujúcu trať Riviéra - Dlhé diely. „Nové trolejbusové spojenie prinesie Karloveštanom ekologickejšiu a tichšiu MHD a viac spojov na linke 32. Nová trať umožní napojenie trolejbusovej trate z Dlhých dielov na ostatnú bratislavskú trolejbusovú sieť," uviedla mestská časť s tým, že linka 32 bude teda môcť byť predĺžená na konečnú Jelačičova, v oblasti Trnavského mýta.

Poliklinika Bezručova otvorila

Poliklinike Bezručova v bratislavskom Starom Meste fungujú prvé medicínske centrá. Do zrekonštruovaného komplexu, národnej kultúrnej pamiatky, sa tak zdravotnícke zariadenie vrátilo po 17 rokoch. Zvyšné medicínske centrá by sa mali otvoriť v júni. Snahou je zvýšiť kvalitu i dostupnosť zdravotnej starostlivosti, ale aj skrátiť čakaciu lehotu na odborné vyšetrenie k špecialistovi. Konceptia polikliniky je postavená na medicínskych centrách, v rámci ktorých sa na jedno miesto sústreďujú zákroky a vyšetrenia, ktoré pacienti s daným ochorením potrebujú.

Centrum pre utečencov na Bottovej

Veľkokapacitné asistenčné centrum pomoci pre utečencov z Ukrajiny, ktoré pripravuje hlavné mesto, vznikne v areáli a priestoroch bývalej dočasnej autobusovej stanice na Bottovej v Bratislave. Vybraná lokalita pre centrum, ktoré bude slúžiť na sprostredkovanie prvého kontaktu a pomoci, je podľa magistrátu ideálna z pohľadu logistiky, dopravy aj kvalitného zázemia v existujúcej budove. Areály a priestor bývalej dočasnej autobusovej stanice na Bottovej na zriadenie asistenčného centra dá k dispozícii spoločnosť HB Reavis. Na bývalej náhradnej stanici zatiaľ poskytli skladové priestory na účely humanitárnej pomoci.

Menia lavičky a koše

V Sade Janka Kráľa v bratislavskej Petržalke začalo hlavné mesto s kompletnou výmenou lavičiek a odpadkových košov. Má ísť o 198 lavičiek a 150 košov. Práce sú rozdelené na štyri etapy. Práce zahŕňajú aj revitalizáciu nevyhovujúceho povrchu pod lavičkami a samotnú výmenu lavičiek a košov v celom Sade Janka Kráľa. Postup je naplánovaný na štyri etapy tak, aby bol počas ich trvania umožnený pobyt v parku. Výmena mobiliáru je ďalším krokom postupnej obnovy Sadu Janka Kráľa. Urobili sa už napríklad bezpečnostné orezy, zrekonštruovali verejné toalety, mesto sa pustilo aj do obnovy verejného osvetlenia.

Legálne už nezaparkujete

Na chodníkoch mimo vyznačených plôch od marca obyvatelia Bratislavy bez porušenia zákona nezaparkujú. Do platnosti vstúpila novela zákona o cestnej premávke, ktorá neumožňuje stáť autom na chodníku ani v prípade, ak zostane priestor 1,5 metra pre chodcov. Najväčším problémom podľa starostu Ružinova Martina Chrena je to, že zákon bol prijatý narychlo a bez vytvorenia priestoru na alternatívne riešenia. Spolu so starostom Nového Mesta Rudolfom Kusým vyzýva na toleranciu.

Platba za daň online

Daňovníci vlastníci v Bratislave nehnuteľnosť budú môcť tento rok zaplatiť daň z nehnuteľností aj formou digitálnej platby. Vyplniť musia predtým registračný formulár na webe platbadane.bratislava.sk. Registrácia bude možná do 3. apríla. Následne, od polovice apríla, dostanú zaregistrovaní daňovníci platobný mail so všetkými potrebnými informáciami o platbe. Všetci daňovníci, ktorí využijú online platbu na zaplatenie dane z nehnuteľností, v priebehu mája a júna dostanú aj fyzické rozhodnutie o dani z nehnuteľností.

EU postaví halu

Výstavba viacúčelovej športovej haly pri Ekonomickej univerzite v Bratislave sa začne v marci. Ukončenie výstavby je naplánované na február 2023. Na financovaní sa podieľa Slovenská asociácia univerzitného športu a Ekonomická univerzita v Bratislave. Nová viacúčelová hala bude pre účely základnej výučby telesnej výchovy a pohybových aktivít v rámci povinnej telesnej výchovy pre študentov Ekonomickej univerzity v Bratislave. Zároveň športovú halu budú využívať aj vysokoškolské kluby ako napr. extraligový VK Slávia EU Bratislava.

Rozlúčka s Ľ. Romanom

Posledná rozlúčka so zosnulým hercom a politikom Ľubomírom Romanom je naplánovaná na piatok 18. marca o 13.15 h v bratislavskom krematóriu. Roman zomrel v nedeľu 13. marca vo veku 77 rokov. Pôsobil dlhé roky ako herec Divadla Nová scéna v Bratislave. Bol prvý predseda Bratislavského samosprávneho kraja (BSK), poslanec Národnej rady (NR) SR a minister kultúry za vlády Jozefa Moravčíka. V roku 2001 sa stal prvým predsedom BSK.

Prírastok v ZOO

Začiatkom marca sa takmer 16 ročnej samici Zdinbe (hrošík libérijský) narodilo jej prvé mláďatko. Aj napriek vyššiemu veku samice, vyzerajú zatiaľ obaja v poriadku, avšak sú pod našim neustálym drobnohľadom. Naposledy sa hrošík libérijský narodil v ZOO Bratislava pred 8 rokmi. Vtedy išlo o samičku Zariu, ktorá si užíva slniečko na Floride v centra na ochranu tropických kopytníkov Rum Creek. Hrošík libérijský je zaradený v červenom zozname IUCN ako ohrozený, keďže na svete je už len 2000 až 3000 jedincov.

Máte zaujímavú tému? Staňte sa našimi ďalšími očami v teréne. Vaše námety posielajte na: redakcia@bakurier.sk

Mesačník Bratislavský kuriér vydáva Staromešťan, s.r.o. (Sedlárska č. 8, 811 01 Bratislava, IČO: 36842834)

Šéfredaktor: Peter Kimijan, sefredaktor@bakurier.sk, Redakcia: Jana Pohanková, Veronika Trojanová. E-mail: redakcia@bakurier.sk.

Inzercia: inzercia@bakurier.sk. Grafika: Rastislav Biznár, r.biznar@gmail.com. Tlač zabezpečuje CROMWELL a.s. Registrované MK SR: EV3820/09. ISSN 1338 - 1830.

Distribúcia: vlastné stojany a na frekventovaných miestach Bratislavy - 74 lokalít. Vychádza v náklade 45 000 kusov. Najbližšie číslo vychádza 13. 4. 2022

Budúcnosť bratislavských nemocníc

(Dokončenie zo str. 1)

„Prví zamestnanci nastúpia už v tomto roku vzhľadom na potrebu instalácie medicínskych technológií, napríklad kybernetický nôž, lineárny urýchľovač, centrálna prípravovňa liekov a podobne,“ informuje Jana Fedáková, komunikačná špecialistka siete nemocníc Svet zdravia a polikliník ProCare.

Následne v lete začne nastupovať nemedicínsky personál, ktorý sa zoznámi s nemocničným komplexom. Pôjde o personál zamestnancov do prevádzky, teda logistov, strážnikov či technických dispečerov. K ukončeniu kolaudácie by malo prísť v októbri 2022.

Obsadené sú už takmer všetky pozície primárov, nábor sestier začne v najbližších dňoch Začiatkom budúceho roka nastupuje medicínsky personál. „Aktuálne sú v Nemocnici Bory už obsadené všetky pozície klinických lídrov a takmer všetky pozície primárov. Rovnako tak sú obsadené pozície manažérov ošetrovateľstva

a väčšina pozícií vedúcich sestier, pričom niektoré sa budú obsadzovať až neskôr. Práve prebieha výber na posty manažérov klastrov,“ podotkla Fedáková.

V najbližších dňoch sa začne nábor sestier. Ten potrvá až do otvorenia nemocnice, keďže jednotlivé pracoviská sa budú otvárať postupne.

Nemocnica otvorí pracoviská na etapy

Ako prvé v marci 2023 otvoria ambulancie a rádiodiagnostickú časť. Po nich bude nasledovať jednodňová chirurgia. S roz-

aj pracovisko radiačnej onkológie.

So spúšťaním prvých pracovísk sa v nemocnici budú pripravovať aj na otvorenie lôžkovej časti, spoločne s oddelením anestéziológie a intenzívnej medicíny. To by malo nastať v máji 2023. Budúce matky privítajú na gynekologicko-pôrodníckom oddelení v tom istom roku v lete.

Bory oslovili aj slovenských lekárov v zahraničí, kandidáti sú aj Česi, Ukrajinci a Rusi

K dnešnému dňu eviduje nemocnica 3500 uchád-

zvyšok pracovníci prevádzky.

Okrem Slovákov sa v Borochoch uchádzajú o zamestnanie najmä kandidáti z Českej republiky, Ukrajiny a Ruska. Z Českej republiky prichádza napríklad aj lekár, profesor Vladimír Černý, ktorý sa stane lídrom klinického úseku anestéziológie a intenzívnej medicíny. Zástupcovia nemocnice informovali, že ide o významnú medicínsku osobnosť. Bory sú treťou nemocnicou, kde Černý prijal poverenie vybudovať oddelenie anestéziológie a intenzívnej medicíny.

Medzi kľúčové osoby v Nemocnici Bory patrí riaditeľka ošetrovateľstva, Alena Kendrick. Predtým pracovala 17 rokov v arabských krajinách. Kendrick so svojím tímom tretí rok nastavuje procesy tak, aby mali sestry dostatok času na pacienta a komunikáciu s ním.

Nemocnica tiež eviduje aj mnoho Slovákov a Slovinek, ktorí sa chcú vrátiť zo zahraničia. Ide rádovo o stovky. Dnes pôsobia napríklad v Rakúsku, Nemecku, Česku, Anglicku, ale aj v USA. „Budúcim primárom traumatológie sa sta-

ne MUDr. Roman Hunák, ktorý dnes pôsobí ako zástupca primára na klinike ortopedie a úrazovej chirurgie v nemeckom meste Greiz,“ uviedla Fedáková. Na Slovensko sa vracia po 20 rokoch a berie aj ďalších slovenských kolegov. A nevracia sa sám.

Nemocnica Bory bude mať viac ako 30 medicínskych špecializácií, šesť komplexných multidisciplinárnych programov, 1400 zamestnancov, 400 lôžok a plánuje uskutočniť 35-tisíc hospitalizácií ročne.

(jp)

vizualizácia: Nemocnica Bory

behom rádiodiagnostiky nemocnica zároveň otvorí začov. Dve tretiny tvoria zdravotnícki pracovníci,

Zachar: Štát nevie, čo si má počať s lokalitou a projektom nemocnice na Rázsochách

Pravidelne a na rôznych fórach sa otvára otázka, čo bude s nemocnicou na Rázsochách. Plocha, kde mala budova vyrásť, je už po odvoze sutín niekoľko mesiacov zakonzervovaná. Optimizmus nedodávajú ani vyjadrenia hlavných politických aktérov či analytikov.

V relácii Branislava Závodského v Rádiu Expres sa minister zdravotníctva, Vladimír Lengvarský, nedávno vyjadril, že „nevie kedy sa Rázsochy začnú stavať“. Proces prípravy stavby, podľa jeho slov, beží. Aktuálne sa stále čaká na schválenie projektu nemocnice, na základe ktorého by sa obstaral jeho vyhotoviteľ.

Minister však potvrdil, že záujem postaviť novú nemocnicu pretrváva. Ten je zakotvený v programovom vyhlásení vlády.

Proces môže zdynamizovať prísľub financií z Plánu obnovy

Dlhodobou a najväčšou prekážkou výstavby Rázsoch je podľa analytika Inštitútu pre ekonomické

Dušan Zachar

a sociálne reformy (INEKO), Dušana Zachara, absencia vízie štátu. Chýbajú odpovede na základné otázky. Nevie ani to ako si predstavuje v budúcnosti slovenské zdravotníctvo, a akými krokmi sa k tomu chce dopracovať. „V tomto kontexte sledujeme už dlhé desaťročia, že štát nevie, čo si má počať s lokalitou a projektom nemocnice na Rázsochách,“ podotkol.

Nádej pre zdynamizovanie procesu by mohol priniesť Plán obnovy. Analytik upozorňuje, že takéto veľké projekty však nie je možné narysovať zo dňa na deň a z „prázdného šuflíka“. „Je to dlhý proces, ktorý nemožno umelo zrýchľovať a preskakovat' nevyhnutné postup-

né kroky plánovania, projektovania a obstarávania. A samozrejme následnej výstavby. Na druhej strane, proces môže zdynamizovať fakt, že tu máme prísľub získať z Európskej únie z Plánu obnovy miliardu eur na výstavbu nových a rekonštrukciu existujúcich nemocníc,“ dodal Zachar.

Proti takýmto krokom ale hrá čas. Ak sa s výstavbou nezačne včas, hrozí, že financie alokované na nemocnice v tomto programe sa na projekt výstavby nemocnice na Rázsochách nestihnú do 2026 vyčerpať.

V hre je viacero scenárov

Po úvahách bývalého premiéra Petra Pellegriniho, ktorého myšlienky smerovali k možnosti odkúpiť už postavenú Nemocnicu Bory, aj súčasný minister zdravotníctva, Lengvarský, viackrát informoval, že všetky varianty sú v hre.

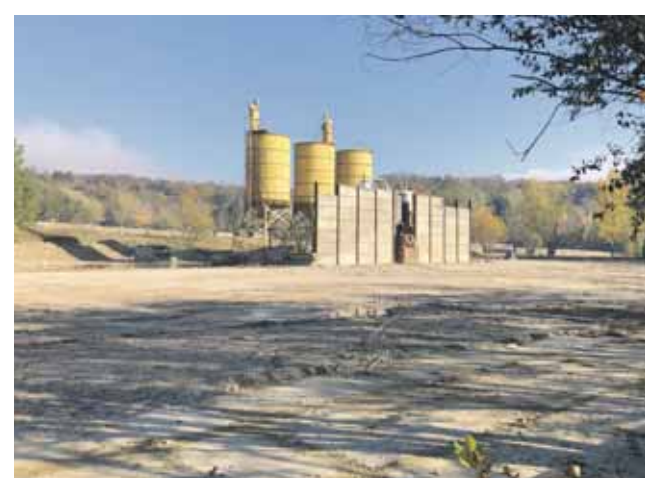
„Nevylučujem, že dôjde k diskusi s vlastníkom nemocnice na bratislavských Borochoch a urobí sa niečo, čo sa chcelo aj predtým. Pre-

vádzkovateľom by mohla byť súkromná spoločnosť a majiteľom by mohol byť štát,“ povedal, s tým, že situácia sa bude odvíjať aj od toho, čo bude ekonomicky výhodné a najrýchlejšie.

Penta vyjadrenie ministra Lengvarského registruje a podľa slov hovorkyne Vargovej alternatív je viacero a jednou z nich by mohlo byť aj partnerstvo. Spolupráci je spoločnosť otvorená. „Momentálne však žiadne diskusie ani stretnutia s ministerstvom zdravotníctva neprebiehajú a ani sme nedostali žiadnu ponuku. Rozhodne však môžeme povedať, že garantujeme a zaväzujeme sa, že nemocnicu Bory bude prevádzkovať Penta,“ dodala Vargová.

Myšlienku na odkúpenie Borov vníma analytik ako „účtovnícky trik“

Odkúpenie nemocnice na Borochoch však podľa analytika nedáva zmysel. Zo strany štátu to vníma ako „účtovnícky trik“ pre uľahčenie si splnenia domácej úlohy v súvislosti s naplnením cieľov Plánu obnovy. „Som

proti takémuto kroku. Nevynaložené prostriedky na potenciálnu kúpu Nemocnice Bory sa totižto môžu použiť na stavbu ďalšej novej nemocnice alebo na rekonštrukciu existujúcich nemocníc. Pre slovenského pacienta je to jednoznačné - radšej dve moderné nemocnice ako jedna,“ jednoznačne odmietol tento variant Zachar.

Do úvahy je potrebné brať aj fakt, že Nemocnica Bory nebola koncipovaná tak, aby nahradila funkciu zariadenia na Rázsochách. „Bory mali byť zhruba o viac ako polovicu menšie ako Rázsochy, pričom mali

byť koncovou nemocnicou pre pacientov ostatných všeobecných nemocníc súkromnej nemocničnej siete Svet zdravia. Rázsochy mali byť nemocnicou univerzitného typu, ktorá mala okrem iného nahraďovať nemocnicu na Kramároch,“ spresnil analytik.

O tom, či napokon bude vybudovaná komplexná koncová univerzitná nemocnica na Rázsochách by sa podľa predsedu vlády, Eduarda Hegera, malo rozhodnúť do dvoch mesiacov. Situáciu budeme naďalej sledovať.

jp, foto bk

Zuzana Aufrichtová: Bratislava potrebuje uchopiť pevnejšie svoje hospodárenie

V pozícii starostky Starého Mesta sa cíti dobre, no či bude v nadchádzajúcich komunálnych voľbách kandidovať opäť, sa zatiaľ Zuzana Aufrichtová nevyjadrila. Jedno ale vie s istotou povedať už teraz. Vedenie hlavného mesta by malo čím skôr zmeniť prístup k hospodáreniu s verejnými zdrojmi. V opačnom prípade sa obáva, že Bratislava bude o pár rokov čeliť nútenej správe.

Stretávame sa v čase, kedy na Slovensko prúdia ľudia utekajúci pred vojnou na Ukrajine. Ako je na túto situáciu pripravené vedenie Starého Mesta?

Staré Mesto je dlhodobo na strane tých, ktorým sa krivdí, ktorým sa siaha na slobodu a obmedzujú práva. Preto sa snažíme Ukrajincom podávať pomocnú ruku. Aj v podobe aktivít podnikajúcich ukrajinskou komunitou, ktorá tu bola aj pred 24. februárom 2022. Aktuálna situácia zaskočila všetkých, nielen Slovensko, ale celý svet. Paradoxne vďaka pandémie už sme vyškolení na krízové riadenie. Navyše, rozhodnutím okresného úradu sa nastavilo strategické riadenie Bratislavy na päť okresov, čo bolo veľmi rozumné (Staré Mesto je okres Bratislava I). V týchto piatich okresoch mali byť sústredené zberné miesta, čo sa týka pomoci Ukrajincom smerom von. Zároveň sa starostovia v jednotlivých mestských častiach začali zaoberať poskytovaním vzdelania pre ukrajinské deti na základných a v materských školách. A rovnako možnosťou dočasného ubytovania, kým si nenájdu nejaké trvalé.

Takže sa dá povedať, že ste sa preklopili z režimu pandémie do režimu - pomoc utečencom?

Dá sa to tak povedať, zároveň však treba pripomenúť, že Bratislava zatiaľ nečelí takému veľkému náporu ako Košice, kde sa už ukazuje, že to samospráva bez systémovej podpory zo

strany štátu nebude zvládať.

Máte ku dnešnému dňu čísla, koľkým Ukrajincom už Staré Mesto pomohlo?

K dnešnému dňu (14. 3.) je v našich základných školách umiestnených 39 detí, v materských školách sú to tri deti. Základné školy celkom dobre umožňujú zaradenie, pretože normatív na triedu dovoľuje zriaďovateľovi počet detí v každej triede navýšiť o dvoch žiakov – v prípade výnimočnej situácie, akou je aj táto. Zatiaľ je dopyt o umiestnenie na základné školy zvládnuteľný, ale uvidíme, aký bude vývoj.

Pomáhate im ako samospráva aj s ubytovaním?

Ubytovanie utečencov je aktuálne v réžii okresných úradov. Okrem toho pripravujeme kapacity na dočasné ubytovanie v priestoroch ZŠ Grösslingová – budú určené pre matky s deťmi – a pracujeme aj na tom, aby tu mali rodiny okrem základných životných potrieb zabezpečené aj aktivity pre deti, čo im pomôže v rámci psychohygieny. Okrem toho máme pre akútne prípady pripravené aj menšie ubytovacie kapacity, kto-

ré využívame v akútnych a neočakávaných prípadoch. Staré Mesto má v niečom svoje výhody, v niečom nevýhody. A jednou z výhod je, že u nás pôsobí veľa občianskych združení. Vďaka tomu sa veľa vecí, ktoré by sa inak riešili cez samosprávu, vyriešia cez občianske združenia, ktorým patrí naša veľká vďaka a rovnako sme vďační aj všetkým tým, ktorí ukázali svoju ľudskosť.

Po dvoch rokoch pandémie a pri súčasnej ďalšej krízovej situácii sa dá povedať, čo užitočné takéto výnimočné časy naučili vedenie samospráv?

Pandémia nás v rámci samospráv takpovediac vyškolila. Naučili sme sa napríklad v prípade potreby prejsť pri práci do online prostredia, čo bolo pre niektorých zamestnancov náročné. Dnes je to úplne bežné. Zdieľané dokumenty, stretnutia a online porady, to bolo pred pandemiou maximálne tak o dokumente vo worde či exceli. Teraz s tým úradníci pracujú bez akéhokoľvek zaváhania na dennej báze. Predpokladám, že problém učiť sa nové veci sa týkal najmä úradníkov, ktorí sa svojej práci venujú desiatky rokov...

... tí však zase majú potrebnú odbornosť a skúsenosti. U nás na úrade si preto vážime tých, ktorí vedia, ale možno už nie sú takí flexibilní alebo pružní v zmenách.

Prejdime na inú tému. Nedávno sa začali objavovať informácie o tom, že sídlo Veľvyslanectva USA sa bude z budovy na Hviezdoslavovom námestí sťahovať k Eurovei. Staromešťania sa tak začali tešiť, že zmizne ono nežiadúce oploštenie. Je ich radosť predčasná?

Čo sa týka americkej ambasády, tak v roku 2019 došlo k podpísaniu zmluvy. Teda k vyriešeniu toho, čo Bratislavčanov dlhodobo trápilo – že verejný priestor jedného z najskvostnejších námestí v Bratislave, Hviezdoslavovho námestia, je z časti z bezpečnostných dôvodov zabrané oploštením americkej ambasády. Toto bolo dlhodobo témou a vyvolávalo to nevôľu. V spomínanom roku 2019 došlo k podpisu trojstrannej zmluvy medzi USA, hlavným mestom a Starým Mestom, kde sa dohodol na šesť rokov nájom za záber tohto verejného priestranstva – nájom za odplatu. Je to 481-tisíc eur ročne, len za ten plot. A ten záväzok v zmluve mal byť aj o tom, že v priebehu tých šiestich rokov si USA vybuduje novú ambasádu. Už máme z tohto záväzku za sebou tri roky a posun nastal v tom, že nás informovali, že si strana USA hľadá priestory na presťahovanie.

Takže to pokojne môže znamenať aj to, že do toho zazmluvneného roku 2025 sa ambasáda do nového sídla presťahovať nemusí stihnúť?

Dnes ešte nevieme povedať, či sa to do tých šiestich rokov stihne a či sa nebude robiť nejaké predĺženie zmluvy. Ale vidíme posun v tom, že tam tá snaha je. Teoreticky je možné, že to za tri roky, ktoré im ešte zostávajú, stihnú zrealizovať.

O pár mesiacov nás

čakajú komunálne voľby. A vy ste jednou z mála, ak nie jediná, kto otvorene hovorí svoj názor na súčasné vedenie mesta, ak niečo nefunguje. Ako hodnotíte spoluprácu s vedením mesta Bratislava za uplynulé tri roky?

My sme so všetkými partnermi, ktorí spolupracujú so Starým Mestom, pristúpili k práci takou formou, že sa podpisovali memorandá o spolupráci. Ide o zmluvnú formu, ktorá deklaruje, na akých oblastiach projektov chceme spolupracovať. Keď sa na nejakých projektoch zhodneme, tak sa potom jednoduchšie delegujú veci na ďalších spolupracovníkov – pretože ide o projekty, na ktorých sa štatutári zaviazali spolupracovať. Za týmto účelom sme v Starom Meste podpísali takmer tridsať memoránd o spolupráci, všetky fungujú takmer na 100 percent a počas troch rokov sa postupne naplnili alebo naplňujú. Spolupráca s mestom je mimoriadne obtiažna. Rokovania zväčša prebiehajú tak, že v istom bode sa dozvieme, že to, na čom sme sa na začiatku dohodli, je spochybnené, do rozpočtu sa to nevie preniesť a pod. Mesto často koná v protiklade s deklarovaným záväzkom spolupracovať. Vo finále sa k spolupráci v pôvodne definovanom rozsahu prepracujeme, býva to však časovo náročné, stojí to množstvo stretnutí, vzniká nervozita a na zastupiteľstve to potom často vrie.

A nie je to tým, ako ste sama uviedli, že tie memorandá sú akousi voľnou zmluvnou formou?

Voľná forma sa v prípade konkrétnych zámerov do riadnych zmlúv a keď neplníte zmluvu, tak kritik sa môže opýtať, prečo samospráva na jej plnení netrvala. To je príklad Seniorcentra a toho, prečo naň mesto neprispieva, hoci ide o službu, ktorú robí Staré Mesto dlhodobo a nad rámec svojich povinností. Nevôľa, ktorá sa s týmto zmluvným záväzkom spájala, bola naozaj

obrovská. Staré Mesto však verí, že takto o rok bude komunikácia o náročnosti a dôležitosti sociálnych služieb hladšia. Dodám, že v Starom Meste sú sociálne takéto služby poskytované iba v jedinom zariadení a to prevádzkujeme my.

Takže máte pocit, že vedenie mesta má iný postoj k starostlivosti o seniorov, alebo aj historické prvky Bratislavy?

To, ako sa staráme o seniorov odzrkadľuje, ako sa staráme o tých, ktorí tu boli pred nami. Nie je všetko nové. Mesto má taký trend, že chce všetko nové, ale veď si nevieme udržiavať a starať sa o to, čo sme už zdedili. Napokon, aj nové veci treba čoskoro po ich nadobudnutí začať udržiavať.

Aby som bola opäť konkrétna, súčasný pán primátor, keď nastúpil na svoju pozíciu, tak takmer všetky rozbehnuté projekty dal zo stola preč. Alebo sa prerábali, lebo nebol stotožnený s tým, čo bolo pred ním. Napríklad: Ivo Nesrovnal dal spraviť súťaž na Komenského námestie, súťaž bola z daní zaplatená, získala stavebné povolenie. To celé sa ale zmietlo zo stola a ani po takmer štyroch rokoch sa vec nikam neposunula, nie je tam žiadna realizácia. Urobila sa nová súťaž a nový projekt, ktorý by sa mal realizovať tesne pred voľbami. Ak by nastala výmena vedenia mesta a k opätovnému nepokračovaniu v tomto projekte, tak už trikrát vynaložené prostriedky budú vynaložené znova, ale zrealizované nebude nič.

Prečo myslíte, že je komunikácia so súčasným vedením mesta taká ťažká. Respektíve, je toto jeden z dôvodov?

Áno, možno aj preto, čo som práve povedala. My si v Starom Meste myslíme, že v prvom rade si treba splniť tie povinnosti, ktoré roky máme a potom robiť navyše. Hlavné mesto to postavilo úplne opačne. Kupujeme nehnuteľnosti, ktoré nepotrebujeme, ide-me v sociálnej oblasti robiť terénnu službu, ktorú majú

robiť mestské časti, ale robí ju mesto. Niekedy to vyzerá ako ponúkanie omamnej ilúzie, t. j. obrázkov a vizualizácii, k realizácii ktorých ale nedochádza. Nie je dobré ísť tiež na hranu toho, ako je zadĺžená samospráva a ako hospodárne nakladá s verejnými zdrojmi.

Môžete byť konkrétnejšia?

Zvýšili sme na úvod nášho volebného obdobia o 100 percent dane z nehnuteľností a keď sa obzrieme späť, tak po každom jednom primátorovi zostal nejaký veľký projekt, s ktorým sa dá stotožniť. Či to bol Most Apollo, či to bola električka do Petržalky, Starý most, oprava Zimného štadiónu. Za tieto tri roky dobehla Dúbravsko – karloveská radiála, ale tá stála na opravení existujúcich koľajníc, ktoré tam boli aj predtým. To je skôr o údržbe a nie o budovaní niečoho nového. Ja jednoducho zatiaľ neevidujem jediný nosný projekt, ktorý by sa za tieto tri roky reálne

zrealizoval. Lebo obrazová vizualizácia budúcnosti nie je budúcnosť. Takže je to asi v rozdielnom náhľade. Keď mám na bytovom dome správcu, tak od neho neočakávam, že mi bude ukazovať pekné obrázky vodovodných stupačiek, ale že ich dobre urobí.

Akým konkrétnym projektom ste sa za uplynulé tri roky venovali?

Opravili sme napríklad jedálne a kuchyne vo všetkých našich základných školách, pretože to už naozaj veľmi potrebovali. Naše školy sú v starých historických budovách, ich údržba aj opravy sú nákladné a náročné. Išli sme skôr do projektov, ktoré možno nie sú tak vidieť, ale budú tu ďalších minimálne 20 rokov.

A aby sme boli féroví, tak aký nosný projekt vnímate, že tu zostane po vás?

Jednoznačne novovybudované zariadenie Seniorcentra. To sa tu za posledných 30 rokov nevybudovalo

verejnou, ani štátnou správou. Ide pritom o prvotriedne zariadenie na európskej úrovni, ďalej rekonštrukcie a obnovy základných a materských škôl.

Do volieb zostáva pár mesiacov. Už máte jasno v tom, či budete opätovne kandidovať?

Určite to budem zvažovať. Som podpredsedníčkou OKS, ktorá úzko spolupracuje so SaS, zatiaľ teda mám podporu strán. Ale ja skutočne žijem dnes, tu a teraz.

Kandidatúru na post primátora ohlásil zatiaľ iba súčasný primátor Vallo, a tak sa začínajú viesť dohady o tom, že je iba veľmi malá pravdepodobnosť zmeny vo vedení mesta. Ste toho názoru?

Prečo by bola veľmi malá? Ja by som si tým nebola vôbec taká istá. Ani si nemyslím, že bude na konci dňa jediným kandidátom.

Kto by bol podľa vás silným protikandidátom, ktorý by sa mohol postaviť primátorovi Vallovi?

Mne by sa páčil niekto ako Mikuláš Dzurinda. Úplne vážne.

K čomu ste za uplynulé roky dospeli, že Bratislava chýba?

Bratislava potrebuje uchopiť pevnejšie svoje hospodárstvo. Lebo na tomto môžeme raz „zahučať“. Veď máme tu mestskú časť, ako je Devín, ktorý je 20 rokov v nútenej správe. Rezervný fond Bratislavy obsahoval po odchode primátora Nesrovnala z funkcie v roku 2018 cez 20 miliónov. Dnes sú v ňom 3 milióny. A ja sa pýtam, prečo?

Nemôže za to takmer dva roky trvajúca pandémia?

To bol dôvod siahť na rezervný fond? Áno, pandémia spôsobila výpadky, ale pre samosprávu asi menšie ako pre ľudí, ktorí naozaj prišli o prácu alebo museli mať zatvorenú prevádzku. Tie zvýšené dane sa zaplatili predsa aj tak. Kríza

nespôsobila výpadky, ktoré by museli zasiahnuť do rezervy tak, že ju takto významne zdecimovala.

Väčšina samospráv si v čase pandémie „uťahovala opasky“ aj v podobe zníženia miezd či počtu pracovních miest. Máte informáciu o tom, že by sa takýmto spôsobom šetrilo na magistráte?

Ja som robila na magistráte v rokoch 2015 – 2016 a vtedy tam robilo cca 500 ľudí. Dnes je informácia, že je ich takmer tisíc. Každý má svoju cestu a ideu. Niektorí investujú do externých zdrojov, niektorí do interných. Otázne je, nakoľko to bolo efektívne. Lebo staromestský úrad musel počas celej koronakrízy, teda od marca 2020, až do dnešných dní, fungovať. Mali sme bezpečnostné režimy, ale úrad bol zatvorený možno 2 alebo 3 dni a aj to nie z dôvodov lockdownu a pandémie, ale z dôvodov rekonštrukčných prác na budove úradu. Samozrejme, aj my sme

mali nariadený homeoffice, ale tak, aby polovica zamestnancov bola v práci a polovica doma. Úrad celé tie dva roky fungoval a bol k dispozícii verejnosti. Magistrát bol takmer rok celý na homeoffice.

Akou cestou by sa dalo pomáhať rozpočtom samospráv?

Je pozitívne, že rozpočtu sa dá veľmi pomôcť z externých zdrojov. V Starom Meste sa nám takto podarilo získať takmer 5 miliónov eur. Založili sme oddelenie stratégií a projektového riadenia, ktoré pracovalo na veľkých projektoch cyklotrasy Blumentálska (bola budovaná z európskych zdrojov), na projekte zvýšenia kapacít ZŠ Dubová, bezpečnostné kamery, aktuálne budeme realizovať veľký projekt pasportizácie zelene a iné pekné a zmysluplné projekty, na ktoré by inak zdroje neboli.

(vt, foto SM)

Híbková zelená obnova ZŠ A. Dubčeka vstupuje do hlavnej fázy

Nová strecha, zateplená školská budova, k tomu zelené fasády, tieniace žalúzie, solárne a fotovoltaické panely, rekuperácia vzduchu, využitie zrážkovej vody na splachovanie toaliet, ale aj hniezdne budky pre dážďovníky a komunitné eko-centrum. To bude výsledkom híbkovej obnovy najväčšej karloveskej Základnej školy Alexandra Dubčeka na Majerníkovej 62. Karlova Ves plánuje školu obnoviť do polovice budúceho roka, s dôrazom na dopady klimatickej zmeny a podporu biodiverzity. Komplexný projekt rieši obnovu veľkej školskej budovy za účelom výrazného zníženia jej energetickej náročnosti a splnenia aktuálne požadovaných tepelno-technických parametrov obnovovaných verejných budov. „Obnova je rozdelená na etapy, prvá časť prác sa začala rekonštrukciou strechy školy a časti výmenníkovej stanice, kde vybudujeme miestnosť so samostatným

vchodom pre Komunitné centrum pre klímu a biodiverzitu,“ informovala vedúca referátu riadenia projektov Lenka Nemcová.

Aktuálne v škole dokončujú zateplenie strechy. Začalo sa už aj so zatepľovaním obvodových stien, a počas jari tam nainštalujú fotovoltaické a solárne panely, ktoré budú slúžiť ako malý zdroj elektrickej energie. Solárna energia zníži spotrebu klasickej energie na ohrev teplej vody. Vďaka nej budú dokonca zohrievať aj vodu v susednej školskej plavárni, ktorú rovnako vybudovala Karlova Ves. Zrážkovú vodu zachytia do nádrží a využijú na splachovanie a závlahu školskej zelene.

Na dvoch fasádach vysadia popínajúcu zeleň, ktorá zlepši klimatické, estetické a biodiverzitné prostredie. Pred budovou školy sú umiestnené dve betónové nádoby, do ktorých vysadia trvalky s lankovým systémom pre popínajúcu zeleň. Ďalšiu zeleň umiestnia do vnútorných átrií, odkiaľ budú do tried nasávať čistejší a chladenejší vzduch aj vďaka vybudovanému vodnému prvku. Na okná južnej fasády nainštalujú vonkajšie elektrické žalúzie. V rámci podpory lokálnej biodiverzity umiestnia na fasádu hniezdne budky pre dážďovníka tmavého, netopiere a belorítky.

„Mimoriadnu pozornosť

sme venovali riešeniu vetrania učební, kancelárií, zborovne a telocviční. Vetranie je navrhnuté s pomocou rekuperačných jednotiek

energie,“ priblížila detaily obnovy Jolana Kodhajová z referátu riadenia projektov. Veľkú pozornosť budú ve-

novat záhradnej architektúre, najmä vo vnútorných átriách školy. Tie budú slúžiť ako edukačné priestory pre žiakov či návštevníkov eko-centra.

Súbežne s aktuálnymi prácami budujú aj komunitné centrum pre karloveské školy i lokálnu komunitu, ako priestor na stretávanie sa a vzdelávanie v environmentálnej oblasti, so zameraním na problematiku klimatickej zmeny. Bude zároveň slúžiť pre verejnosť ako poradenské

rov. Poslúži aj odbornej komunite a samospráve ako priestor pre odborné workshopy a prednášky na zdieľanie vedomostí a skúseností v tejto oblasti.

Náklady na uvedené práce budú čiastočne kryté z finančných zdrojov Nórskeho grantu a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu prostredníctvom Ministerstva životného prostredia SR v rámci projektu MITADAPT, z Európskej únie z programu LIFE v rámci projektu DE-

a vzdelávacie centrum pri uskutočňovaní obnovy obytných a verejných budov a verejných priesto-

LIVER a z vlastných zdrojov mestskej časti.

(MiÚ Karlova Ves)

Riaditeľ Marianum: „Štúdiá na projekt nového pohrebiska pre Bratislavčanov je v prípravnej fáze.“

(Dokončenie zo str. 1)

Koľko pohrebísk v súčasnosti Marianum v Bratislave spravuje?

Marianum udržiava a prevádzkuje 18 cintorínov, bratislavské Krematórium a 2 vojnové cintoríny. Súčasne spravuje tiež 64 pomníkov a pamätníkov na území hlavného mesta Bratislavy.

Je možné, že nejaké do vašej správy aj budú pribúdať, prípadne zo správy ubúdať?

Vyvíjame maximálne úsilie, aby sme vykonávali v rámci starostlivosti a rozvoja cintorínov v našej správe činnosti k spokojnosti návštevníkov, ako aj zriaďovateľa. Z tohto dôvodu verím, že nám cinto-

Ing. Robert Kováč

ríny nebudú ubúdať. Naopak, ak by bol záujem nám zveriť ďalší cintorín alebo pamiatky do správy, radi sa toho ujmem.

Sú niektoré bratislavské cintoríny v správe

Marianum na tom tak, že už nemajú dostatočné kapacity na pochovávanie?

Dostatočné kapacity na pochovávanie sú k dispozícii na väčšine cintorínov v správe Marianum. Určité obmedzenia sú na cintoríne v Rači, v Lamači a vo Vajnoroch, tu je v súčasnosti možné pochovanie len po kremácii, to znamená uloženie urny s popolom zosnulého do urnového miesta.

Máme aj také cintoríny, ktoré bude treba rozširovať o nové územné plochy?

V priebehu tohto roka plánujeme rozšírenie cintorína v Rači a cintorína v Prievoze.

Čo hovoríte na tému zriadenia veľkého, nového centrálného cintorína pre Bratislavčanov, o ktorom sa roky diskutovalo?

Za kľúčovú strategickú výzvu považujeme prípravu nového pohrebiska. Z tohto dôvodu riešime v spolupráci so zriaďovateľom prípravy na štúdiu na projekt nového pohrebiska.

Môžete byť konkrétnjší, napríklad v tom ohľade, kde sa plánuje toto pohrebisko vybudovať?

V súčasnosti je príprava na štúdiu na projekt nového pohrebiska. Štúdiá bude zohľadňovať aj demografický vývoj obyvateľstva a rozvoj mesta Bratislavy. V zmysle výsledkov auditu

je definované odporúčanie: do roku 2029 pripraviť a začať realizovať projekt výstavby pohrebiska v Bratislave. Bližšie informácie budú známe až po spracovaní štúdie.

Aké spôsoby rozlúčky so svojimi blízkymi Bratislavčania uprednostňujú – kremáciu alebo klasický pohreb? A čím to je?

V posledných rokoch pozostali preferujú kremáciu svojich blízkych zosnulých. Toto rozhodnutie pozostalo posledných prianí zosnulých, ale možno aj s ohľadom na náklady spojené s pohrebom. Pri kremácii sú nižšie ako pri pochovaní do zeme. Ľudia si postupom času uvedomujú, že kremácia je rovnako dô-

stojná ako pohreb a zároveň aj ekologická.

Dá sa už aj u nás využiť možnosť posledného odpočinku ako v zahraničí, teda nejakými inovatívnymi metódami?

Marianum poskytuje aj alternatívne a ekologické možnosti, a to najmä formou rozptylu popola zosnulého na rozptylovej lúke alebo vspom popola zosnulého ku koreňom stromov, obe v urnovom háji v krematóriu. Zaoberáme sa myšlienkou inovatívnej formy pochovávania do zeme tak, aby sme konali v súlade s platnou legislatívou SR.

(vt, foto Marianum)

V Novom Meste vznikol unikátny koncertný priestor

Deve modré hviezdy na vrcholoch bieleho stanu nájdete v bratislavskom Novom meste, v areáli štadióna Pasienčky, hneď za nákupným centrom VIVO!, blízko jazera Kuchajda. Efektívny stan, aký používa na svoje predstavenia aj slávny Cirque du Soleil po celom svete, vyrobila na mieru talianska rodinná firma Anceschi Carlo. V Bratislave toto dielo prepožičia svoje priestory no-

vému kultúrno-spoločenskému konceptu **STARS auditorium - Nové miesto pre hviezdy.**

Veľkolepý priestor s komfortnou kapacitou viac ako 1 000 miest na sedenie alebo 2 500 na státie prináša rozšírenie kultúrnych možností pre obyvateľov a návštevníkov mesta.

Aj keď ide o dočasnú stavbu bez trvalých zásahov, bude pod svojou strechou poskytovať jedinečnú atmosféru aj komfort divadla

s plnohodnotným javiskom, osvetlením, ozvučením, občerstvením a službami pre návštevníkov. Parkovisko v suteréne a na streche nákupného centra VIVO!

V prostredí veľkej a príjemnej záhrady si môžete vychutnať občerstvenie hodinu pred každým predstavením, cez prestávky a aj po skončení predstavenia.

Iniciátorom myšlienky a prevádzkovateľom je agentúra Feeling, ktorá má viac ako 25-ročné skúsenosti s usporadúvaním kultúrnych a spoločenských podujatí na Slovensku i po celom svete a ktorá vy-
budovala a prevádzkova-

la úspešné divadlo Tower Stage pod vedením Jána Ďurovčíka.

Slávnostné otvorenie je naplánované 1.4.2022 vystúpením fenomenálneho orchestru Bratislava Hot Serenaders.

V dňoch 28. a 29.4. bude mať premiéru hudobno-tanečná fééria Cigáni idú do Neba v choreografii a réžii Jána Ďurovčíka. Lístky sa dajú zakúpiť cez Ticketportal.

Postupne budú pribúdať

rôzne ďalšie koncerty, divadelné produkcie a eventy.

Viac sa dozviete na www.starsauditorium.sk

(bak, foto Feeling)

STARS
auditorium

CIGÁNSKI DIABLI
&
SLOVENSKÉ
DIVADLO TANCA

CIGÁNI
IDÚ DO NEBA

HUDOBNO - TANEČNÁ FEÉRIA

hudba
ERNEST ŠARKÓZI ALEXANDRA GRUSKOVÁ

choreografia a réžia
JÁN ĎUROVČÍK

premiéra
28. a 29.4.2022

OTVORENIE AREÁLU: od 18:00 hod. • SHOW: po 19:00 hod.

STARS auditorium
NOVÉ MIESTO PRE HVIEZDY
ZA NÁKUPNÝM CENTROM VIVO! BRATISLAVA

www.STARSauditorium.sk

Hlavné mesto a kraj pomáhajú Ukrajincom. Ponúkajú dopravu zadarmo či voľné pracovné miesta

Počet prichádzajúcich ľudí z Ukrajiny podľa bratislavského magistrátu stále rastie. V susednej českej metropole – Prahe už došli ubytovacie kapacity vyčlenené pre utečencov. Žiadateľov o ubytovanie v Prahe je podľa riaditeľa pražských hasičov Luďka Prudila 300 až 500 každý deň.

V Bratislave je situácia zatiaľ pokojnejšia. Na hlavnej železničnej stanici v Bratislave pomohli v takzvanom bode prvého kontaktu a podpory už zhruba 10.000 utečencom z Ukrajiny. Väčšina z nich však následne pokračuje do iných krajín Európy. Zatiaľ len menšia časť z nich, zhruba 10 - 15 %, potrebuje v Bratislave zostať a ubytovať sa.

Bod 1. kontaktu

Veľká vlna podpory a solidarity zavládla tak na hranici s napadnutým susedom ako aj na západe krajiny, v hlavnom meste. Prílev utečencov však testuje nielen solidaritu miestnych obyvateľov, ale aj schopnosti zorganizovať sa a poskytnúť rýchlu a adekvátnu pomoc.

V tejto súvislosti pomáhajú mesto, kraj aj štát. Magistrát zriadil na Hlavnej vlakovej stanici Bod 1. kontaktu a podpory a sieť informátorov a tlmočníkov. Ľudia utekajúci pred vojnou majú po príchode do Bratislavy možnosť v bezpečí si oddýchnuť, deti majú možnosť tráviť čas v detských kútikoch, môžu sa občerstviť, nabiť telefón či získať praktické informácie, či psychologickú podporu.

Po prvej vlne solidarity, kde sa pomáhalo najmä materiálne, prišla na rad aj požiadavka ubytovania. Približne 1000 ľudí, ktorí prešli bodom podpory na stanici od minulého týždňa, potrebovalo zabezpečiť ubytovanie," priblížila pre TASR hovorkyňa hlavného mesta Dagmar Schmucková.

Okresný úrad ubytovanie koordinoval, či už priamo v zariadeniach štátu alebo v priestoroch, ktoré poskytujú bratislavské mestské časti, hlavné mesto, ale aj súkromné ubytovacie zariadenia. V niektorých prípadoch aj priamo v domácnostiach Bratislavčanov.

Doprava v BSK zadarmo

Občania Ukrajiny môžu tiež od 1. marca cestovať bezplatne všetkými dopravcami v rámci integrovaného dopravného systému v Bratislavskom kraji. Bezplatne sa odvezú na linkách MHD Dopravného podniku Bratislava, v regionálnych autobusoch spoločností ARRIVA Mobility

Solutions a tiež v regionálnych vlakoch dopravcu Železničnej spoločnosti Slovensko. Podmienkou je preukázanie sa cestovným pasom alebo občianskym preukazom.

Bezplatný vstup do ZOO

Obyvatelia Ukrajiny majú aj bezplatný vstup do zoologickej záhrady (ZOO) v Bratislave. Mestská organizácia takto reaguje na súčasnú situáciu na Ukrajine. Krajine tak zároveň vyjadruje solidaritu.

„V týchto ťažkých chvíľach, ktoré prežívajú naši susedia, by sme chceli vyjadriť solidaritu s občanmi Ukrajiny a tým, ktorí sa nachádzajú na území Bratislavy aspoň malou mierou spríjemniť chvíle, ktoré tu trávajú. Preto všetkým ukrajinským občanom, ktorí sa pri vstupe do Zoologickej záhrady v Bratislave preukážu ukrajinským pasom alebo iným dokladom totožnosti, ponúkame bezplatný vstup do našej záhrady. Veríme, že u nás dokážu prísť aspoň

na chvíľu na iné myšlienky,“ informovala na sociálnej sieti ZOO Bratislava.

Podstránka s voľnými pracovnými miestami pre Ukrajincom

Voľné pracovné miesta pre ľudí z Ukrajiny tu okrem kraja ponúkajú aj jednotlivci, malí i strední podnikatelia či mestské časti. TASR o tom informovala hovorkyňa BSK Lucia Forman.

Idete napríklad o pozície v krajských zariadeniach sociálnych služieb, kultúrnych zariadeniach či

v stredných školách.

Voľné pozície podľa kraja stále pribúdajú, a tak je ponuka práce rôznorodá. „Práca a pocit užitočnosti sú nenahraditeľné pre ľudskú dôstojnosť a psychohygienu. Prosím vás, aby ste obyvateľom Ukrajiny pomohli tieto pracovné miesta sprostredkovať. V tejto chvíli nie sme na Slovensku pripravení, aby telefonické pohovory mohli prebiehať v ukrajinskom jazyku. Pomôžte im s kontaktovaním potenciálneho zamestnávateľa aj potrebnými formalitami,“ nabáda k po-

moci župan Juraj Droba.

Veľkokapacitné asistenčné centrum vznikne na Bottovej

Hlavné mesto tiež pripravuje v priestoroch bývalej dočasnej autobusovej stanice na Bottovej v Bratislave veľkokapacitné asistenčné centrum pomoci pre utečencov. K jeho otvoreniu má podľa magistrátu dôjsť v najbližších týždňoch.

(jp, foto Facebook: Bratislava - hlavné mesto SR)

Právnik radí

JUDr. Branislav Záhradník

Po zavedení samostatného vykurovania už 4 mesiace bojujem so správcovou spoločnosťou o odstránenie hluku, ktorý vzniká od výmeničky, ktorá sa nachádza priamo pod mojou spálňou. Hluk a vibrácie mi nedovoľujú spať. Musí správcovská spoločnosť vyhovieť mojej žiadosti, aby sa dom navrátil k pôvodnému vykurovaniu, ktoré nerobilo hluk? Tiež by ma zaujímalo, či môžem žiadať finančné vyrovnanie z dôvodu zníženia hodnoty môjho bytu alebo nejakú inú kompenzáciu, napr. zníženie platieb za správu alebo do fondu opráv.

V prvom rade je vhodné preskúmať, či zmena spôsobu vykurovania vo Vašom dome bola riadne povolená príslušnými orgánmi. Podľa §53 Stavebného zákona (Zákon č. 50/1976 Z.z. v znení neskorších predpisov) technologické vybavenie stavieb musí umožňovať technologický proces, pre ktorý je určené a zároveň musí spĺňať požiadavky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti technologických zariadení,

požiarnej ochrany, ochrany zdravia ľudí a ochrany životného prostredia. Ak sa vo Vašom dome menil spôsob vykurovania a umiestňovali sa do priestorov technologické zariadenia (typu výmenníkovej stanice a pod.) a tým pádom sa menil účel využitia priestorov, nemalo by sa to udiať bez príslušného stavebného povolenia alebo ohlásenia stavebnému úradu v závislosti od rozsahu a charakteru stavebných alebo technologických úprav. V takom prípade by si stavebný úrad musel vyžiadať v zmysle ochrany osobitných záujmov podľa §126 ods. 1 Stavebného zákona záväzné stanoviská orgánov verejnej správy, ktoré sú správnymi orgánmi chrániacimi záujmy napr. v oblasti ochrany zdravia ľudí, v oblasti utvárania a ochrany zdravých životných podmienok a pod. Príslušné orgány by mali ešte pred vykonaním stavebných úprav preskúmať možné negatívne dopady vo sfére nimi chránených záujmov a rozhodnúť, či napr. hlučnosť a vibrácie nebudú nad rámec príslušných noriem. Správca by Vám mal sprístupniť dokumentáciu, na základe ktorej mu stavebný úrad vo Vašej mestskej časti povolil realizáciu zmeny vykurovania a s tým súvisiace stavebné a iné úpravy. Ak by Vám správca dokumentáciu nesprístupnil, odporúčam podať podnet na prešetrenie na príslušný stavebný úrad. Môžete sa obrátiť aj na starostu Vašej mestskej časti, ktorý je štatutárom stavebného úradu a tiež zabezpečuje tzv. ochranu pokojného stavu v zmysle ustanovenia §5

Občianskeho zákonníka. Podnet môžete adresovať aj príslušnému regionálnemu úradu verejného zdravotníctva, ktorý môže vykonať šetrenie vo veci dodržiavania noriem povolených hladín hluku a vibrácií. Ak zmeny vo Vašom dome neboli riadne povolené a preskúmané príslušnými orgánmi, je potrebné obnoviť právny stav a dať všetko do súladu s príslušnými normami. V tejto súvislosti preto nie je podstatné, čo si o tom myslí správca alebo čo odhlasovala väčšina vlastníkov – zákon musí byť dodržaný. Prirodzene vždy je možné sa pokúsiť o dohodu so správcovou spoločnosťou, aby pokiaľ možno dobrovoľne vykonala také technologické úpravy v priestoroch výmeničky, ktoré prinesú reálne zníženie hodnôt hluku a vibrácií, ktoré Vás obťažujú. Povinnosťou správcu podľa §8b ods. 2 písm. b) Zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (Zákon č. 182/1993 Z.z.) je dbať na ochranu práv vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. Správca nemôže ignorovať Vaše sťažnosti a musí sa pokúsiť o riešenie, ktoré Vám bude vyhovovať. V záujme objektivizácie stavu môžete navrhnúť, aby správca objednal nezávislý znalecký posudok posudzujúci negatívne vplyvy na prostredie vo Vašom byte. Žiadať finančné kompenzácie za zníženie hodnoty bytu, resp. za zhoršené životné podmienky nepovažujem, žiaľ, v praxi za reálne uskutočniteľné.

Dočkáme sa návratu 15-minútového lístka?

(Dokončenie zo str. 1)

K úprave cien bolo nutné pristúpiť, akokoľvek to je nepopulárne. Boli v podstate dve možnosti: Buď navýšiť ceny všetkých lístkov, čím by sa cena 15-minútového lístka takmer vyrovnala pôvodnej cene 30-minútového lístka, ktorý by zároveň tiež zdražel. Alebo riešenie, ku ktorému sme nakoniec pristúpili, vďaka ktorému okrem výrazne lacnejšej ročnej električky nezdražiel aj jeden

typ základného jednorazového lístka, t.j. 30-minútového,“ argumentuje hovorkyňa magistrátu hlavného mesta, ktorá poukázala aj na súčasný cenník lístkov: „Po zrušení 15-minútového lístka síce najlacnejší jednorazový lístok stojí o 20 centov viac, ročná električka je však výrazne lacnejšia, až o 65 eur. Zlacenie električky z 264,20 eur na 199 eur predstavuje významnú úsporu pre tisíce obyvateľov, ktorí

pravidelne cestujú MHD,“ doplnila, čím potvrdila, že mesto sa rozhodlo vyjsť v ústrety najmä pravidelným cestujúcim. „Komplexná zmena cenníka robí verejnú dopravu lacnejšou pre tých, ktorí ju denne pravidelne využívajú. Výrazne lacnejšia ročná električka motivuje ďalších, aby pre svoju pravidelnú každodennú mobilitu v meste čo najviac používali MHD namiesto osobného vozidla,“ uzavrela hovorkyňa. (vt)

Dopravné obmedzenia počas ČSOB Bratislava Marathon

V nedeľu 03.04.2022 vyvrcholí v Bratislave už 17. ročník najväčšieho bežeckého podujatia organizovaného na Slovensku – ČSOB Bratislava Marathon 2022 (02.04.-03.04.2022).

Samotná nedeľňajšia časť podujatia, ktorej súčasťou je aj kráľovská disciplína –

maratón, si vzhľadom na očakávaný počet bežcov vyžiada aj určité obmedzenia vo verejnej aj individuálnej doprave, ktoré je potrebné zabezpečiť vzhľadom na bezpečnosť účastníkov pretekov.

Dovoľujeme si vás úctivo požiadať o porozumenie

pri dopravných obmedzeniach v Starom Meste, Ružinov a Petržalke, v nedeľu 03.04.2022 v čase od 08:30 hod. do 14:00 hod. Dôvodom je zabezpečenie bezpečnosti účastníkov a regulárnosti priebehu športovej časti podujatia. Na jednotlivých úsekoch budú obmedzenia do-

časného charakteru a ich dĺžka bude prispôbená prebehu pretekárov v rámci stanovených časových limitov (mapka trate aj s dĺžkou obmedzení na jednotlivých úsekoch je nainštalovaná na info-letáku). Doprava na všetkých dotknutých križovatkách a cestných výjazdoch bude

operatívne riadená príslušníkmi polície. Priechy prejazdy budú príslušníkmi polície v závislosti od prebehu účastníkov uvoľňované, najmä v 2 kole.

Trasa ŠTART (PRIBINOVA ULICA, EUROVEA): Pribinova ulica - Landereva ulica - Dostojevského rad - Karadžičova ulica - Záhradnícka ulica (obojsmerné) - Ružinovská ulica (jazdný smer pri zimnom štadióne a nemocnici) - otočka pred križovatkou Ružinovská / Tomášikova ulica - Ružinovská ulica - Záhradnícka ulica - Odborárske námestie - Americké námestie - Špitálska ulica - Námestie SNP - Uršulínska ulica - Františkánska ulica - Františkánske námestie - Biela ulica - Michalská ulica - Ventúrska ulica - Panská ulica - Laurinská ulica - Štúrova ulica - Je-

senského ulica - Mostová ulica - Námestie Ľ. Štúra - Rázusovo nábrežie - Nábrežie arm. gen. Ludvika Svobodu (jeden jazdný pruh smerom na Most Lafranconi) - prebeh cez rampy PKO - promenáda/Dvořákov nábrežie - otočka pod Mostom Lafranconi - promenáda/Dvořákov nábrežie - Námestie Ľ. Štúra - Vajanského nábrežie - lávka Starého mosta - Viedenská cesta - Krasovského - chodník/Sad Janka Kráľa - Viedenská cesta - Klokočova - lávka Starého mosta - Pribinova - CIEĽ (PRIBINOVA ULICA, EUROVEA).

Všetky informácie o presmerovaných linkách MHD nájdete na www.dpb.sk. Počas podujatia sme vytvorili Non-stop linku - 0904 404 638, na ktorú sa môžete obrátiť v prípade záujmu o informácie o aktuálnom stave obmedzenia na danom úseku.

Ďakujeme vám veľmi pekne za porozumenie, ospravedlňujeme sa za prípadné komplikácie a veríme, že viacerí z vás sa do podujatia zapojíte, či už ako aktívni účastníci alebo povzbudzujúci diváci. Všetci ste srdečne vítaní.

USA kúpili budovu, presťahujú tam ambasádu?

(Dokončenie zo str. 1)

V roku 2019 to potvrdil aj primátor Bratislavy Matúš Vallo s tým, že o tom diskutuje pracovná skupina. V roku 2017 samotné veľvyslanectvo uviedlo, že už má lokalitu pre svoje nové sídlo - v blízkosti novej bu-

dovy Slovenského národného divadla v Bratislave. Splňať má bezpečnostné požiadavky a zároveň má aj zapadnúť do okolia.

Nové budúce sídlo veľvyslanectva USA v Bratislave sa stalo témou najmä pred komunálnymi voľbami v

roku 2018. Niektorí bratislavskí komunálni politici totiž opakovane kritizovali sídlo ambasády na Hviezdoslavovom námestí v centre mesta, a najmä jej bezpečnostnú zónu ohrozenú bezpečnostným plotom. Spisovali aj výzvu na jeho odstránenie.

Magistrát opakovane tvrdil, že podľa Viedenského dohovoru je bezpečnostná zóna súčasťou ambasády aj na príslušných pozemkoch, bez ohľadu na vlastníctvo. Riešenie problému videlo mesto len v presťahovaní ambasády z Hviezdo-

slavovho námestia na iné miesto v Bratislave. Veľvyslanectvo pravidelne deklarovalo, že jeho plány na presťahovanie napredujú.

(TASR, foto: Allianz)

ŽSR predávajú nemocnicu s poliklinikou na Trnavskom mýte

Železničná nemocnica s poliklinikou a ubytovňa na Trnavskom mýte v Bratislave je na predaj. Majetok predávajú Železnice Slovenskej republiky (ŽSR) formou elektronickej aukcie za vyvolávaciu cenu 19,9 milióna eur bez DPH. Vyplýva to z vyhlásenia ponukového konania zverejneného na webe ŽSR.

Súčasťou predaja sú aj pozemky, inžinierske siete a hnuťelný majetok. Železničná nemocnica s poliklinikou a ubytovňa sa nachádzajú blízko Tržnice na Trnavskom mýte. Prístup do objektov je z ulíc Šancová a Kováčska.

V prípade nemocnice s poliklinikou ide o sedempodlažnú tehlovú budovu s jedným podzemným pod-

lažím. Do užívania ju dali v roku 1986. "Slúži na zabezpečenie zdravotnej starostlivosti obyvateľov a je na základe nájomného vzťahu užívaná spoločnosťou Novapharm," informujú ŽSR. Nemocnica využíva aj časť ubytovne.

Ubytovňa sídli v tehlovej budove, ktorú dali do užívania v roku 1991. Budova je deväťpodlažná s jedným

podzemným podlažím. Na prvom až šiestom podlaží je ubytovňa a na siedmom až deviatom lôžková časť nemocnice, ktorá je s ňou stavebne prepojená. V podzemnom podlaží sa nachádza CO kryt. V budove má sídlo Ústredný inštitút vzdelávania a psychológie ŽSR.

(TASR)

Vyberte sa v apríli spolu s deťmi za kultúrou do nezameniteľnej Bibiany

Výstavy:

ZÁHRADA ROZPRÁVOK

Termín: 29. 4. 2022 – 29. 5. 2022

Výstava Záhrada rozprávok prezentuje tvorbu žiakov ZUŠ Jána Albrechta a zároveň pozýva deti zoznámiť sa hrovou formou s hudbou, výtvarným umením, divadlom a tancom. Malí návštevníci a ich rodičia si budú môcť pozrieť videá a ukážky prác všetkých odborov na umeleckej škole. Počas svojej dlhoročnej existencie škola zrealizovala množstvo zahraničných a celoslovenských vzdelávacích projektov a súťaží. Pod vedením skúsených pedagógov jej žiaci získali významné medzinárodné ceny a uznania. Veľa absolventov pokračovalo so vzdelávaním na stredných a vysokých umeleckých školách a v súčasnosti sa svojou profesionálnou prá-

cou aktívne podieľajú na tvorbe súčasného slovenského umenia a kultúry.

slovo # jazyk # kniha

Termín: 24. 3. – 24. 4. 2022

Výstava kníh a časopisov pre deti a mládež národnostných menšín na Slovensku predstaví tvorbu menšín v tejto oblasti, v jazyku menšín aj v slovenčine, obľúbených autorov či príbehy, ktoré pomáhajú uchovávať materinský jazyk a národnú identitu. Deti si budú môcť zahrať

jazykové pexeso, kartové jazykové hry či skladať z magnetiek jednoduché vety. Nebudú chýbať rôzne sprievodné podujatia, prezentácie kníh, autorské čítania, workshopy či komorné hudobné vystúpenia

Nedeľný program pre celé rodiny

MESTEČKO RONDO

Traja kamaráti z mestečka

Rondo v knižke ukrajinských autorov Romany Romanyšyn a Andrija Lesiva sa nečakane stretnú s vojnou. Ich príbeh bude príležitosťou dať priestor našim deťom reflektovať udalosti, s ktorými sa potýkame v týchto dňoch. Umenie bude našim pomocníkom. (Pre deti od 6 rokov)

HLAVA AKO BALÓN

Kedy povieme, že máme hlavu ako balón? Hlava sa dá vytvoriť z čohokoľvek. Z lopty, tekvice, vankúša,

pančuchy a vaty... Vyrobenie si spolu hlavy pomocou balónov! (Pre deti od 6 rokov)

ŠKAREDÉ KÁČATKO

Kto som? Kde je moje miesto vo svete? Prečo sa to stalo mne?

Každý z nás tieto otázky dobre pozná, malý aj veľký. Príbeh z pera H. Ch. Andersena je takisto každému známy. V novom naštudovaní rozprávky Štúdio BIBIANA ponúka možnosť citlivo a s humorom hľadať a nájst odpovede aspoň na niektoré z nich. (Pre deti od 4 rokov)

PLECHÁČ BOB A HEDVIGA

Plecháč Bob je najblyštavejšia plechovka v továrni. Je na seba hrdý a celkom jasne vidí svoju hviezdnu budúcnosť... Určite ho naplnia najchutnejšími ovoc-

nými cukríkmi! Hrebienok mu však spadne, keď zistí, že je v ňom úbohé žrádlo pre psy. A ešte k tomu aj po záruke. Krásna knižka o tom, že nie je dôležité, ako dokonalo vyzeráme, ale akí sme. Na dielniach si s ilustrátorkou Hedvigou Gutierrez vyrobíte svojho plecháča. (Pre deti od 6 rokov)

RUKAVIČKA

Dramatizované čítanie ukrajinskej národnej rozprávky z krásnej knižky z dielne ukrajinských autorov, ocenennej na BIB. Známý príbeh o stratenej rukavičke si deti vyrobí s pomocou svojich dospelých aj zahrajú. Veď viac ako kedykoľvek predtým potrebujeme vedieť, že „dobrých sa veľa zmestí“.

(Pre deti od 18 mesiacov v sprievode dospelého)

Standing ovation na premiére opery Čert a Káča

Opera Slovenského národného divadla uviedla počas víkendu premiéru opery Čert a Káča. V mimoriadne emotívnom ovzduší zaznela na úvod predstavení v podaní operného zboru SND Ukrajinská hymna na znak podpory a solidarity s trpiacim ukrajinským národom.

Opera Antonína Dvořáka sa vracia na našu prvú opernú scénu po vyše štyridsiatich rokoch. V koncepcii mladej režisérky Zuzany Fischer je plná dynamiky, vzruchu, pohybu i morálneho posolstva. „Opera

prináša v hudbe veľa farieb, na javisku veľa akcie a mnoho krásy,“ stručne charakterizuje svoju opernú inscenáciu Zuzana Fischer. Pútavú opernú inscenáciu rodinného typu si po premiérach môžete pozrieť v utorok 1. marca 2022. V rámci školských prázdnin ponúka SND na toto predstavenie 50% zľavu pre deti a študentov. Antonín Dvořák, ktorého poznáme predovšetkým ako výnimočného symfonika, túžil prezentovať svoju tvorbu aj na divadelnej scéne. Dve najznámejšie opery Čert a Káča a Rusalka skomponoval po návrate z Ameriky. Ako mimoriadne uznáva-

ný a oceňovaný autor veľkých symfonických opusov vrátane deviatej symfónie „Novosvetskej“, sa s entuziazmom pustil do spracovania rozprávkových námetov.

Príbeh o Čertovi a Káči vychádza z ľudovej rozprávky Boženy Němcovej. Je o drzom, nebojácnom, roztomilom rozbláznenom dievčati, ktoré túži, aby ju niekto poriadne v tanci povykrúcal, a napokon, aby sa dobre vydala... Kvôli tomu by šla i do pekla! Stane sa. Toto peklo však nie je dantovsky démonickým a čerti nevyvolávajú hrôzu, práve naopak. Opera bola po

prvý raz uvedená v Národnom divadle v Prahe v roku 1899.

Je to jediný optimistický námet, ktorý Dvořák v opere zhudobnil. Nebol by to však skladateľ jeho kvalít, keby zhudobnil len jednoducho priamočiary dej. Z tohto poznania vychádza aj režisérka Zuzana Fischer: jednu dejovú líniu tvorí Káča, ktorá sa dostane s čertom aj do pekla, ak ju bude chcieť, lebo jej najväčšou chybou je, že nemá majetok; druhú líniu by sme mohli pripísať Kňaznej a Jirkovi, ktorý

reprezentuje prostý ľud a na záver, pod šľachtinou podmienkou, zachráni pred peklom Kňaznu a tým aj dedičanov... práve na túto líniu s morálnym a etickým odkazom kladie režisérka Zuzana Fischer väčší dôraz. „Každá rozprávka je veľká metafora, snažíme sa aj v tejto téme nájst symboly a prienik s realitou,“ objasnila na tlačovej besede. Opera má tri dejstvá, z ktorých každé sa odohráva v inom prostredí - v krčme, v pekle a na zámku. Hudba je sviňa, má švih a mnoho farieb. „Je to skvele napísaná par-

titúra, ktorá priam provokuje k šťavnatému hraniu. Dvořák bol majstrom inštrumentácie a jeho dielo je veľmi invenčné,“ uviedol na tlačovke dirigent Brancko Ladič. Hudba vychádza z ľudovosti, vykresľuje prostredie, charakterizuje postavy, na dedinskej zábave ponúka valčík, polku, v pekle strhujúci tanec čertov a vo „vznešenom“ prostredí polonézu, ktorá sa na koncertných pódioch uvádza aj ako samostatná skladba.

(bak, foto SND)

Potešiť!

Opel Astra 6. generácia poteší oko, telo aj dušu.

Potešiť oko snáď nepotrebuje komentár, stačí sa pozrieť na auto. Má jednoduché a zároveň sofistikované tvary. Oko potešia aj adaptívne matrixové LED svetlá so 168 segmentami, ktoré vykrý-

vajú premávku tak precízne ako žiadne iné svetlá v tejto triede. Potešiť telo? Začína sa to sedadlami, ktoré majú certifikát nemeckých ortopédov AGR. Pokračuje to podvozkom, ktorý je ultraprijemný a veľmi pevnou karosériou, vďaka čomu

žaden plast v kabíne nepuká či nevŕzga. Dušu sa zasa poteší široká ponuka, na výber budete mať postupne ben-

zínové aj dieselové motory s manuálnymi a automatickými prevodovkami, dve výkonné verzie plug-in hybridného pohonu a tiež čisto elektrickú verziu.

K tomu dve karosárske verzie a päť stupňov výbav, plus množstvo opčných prvkov a balíkov výbav.

Poznáte Bmove?

Bmove je užitočná aplikácia pre parkovanie v Bratislave.

Od januára 2022 platí v niektorých zónach v Novom Meste, Petržalke a Kráľovoch parkovacia politika, ktorá spoplatňuje verejné parkovanie. V najbližších mesiacoch sa zóna v Novom Meste rozšíri až po Mlynské nivy, čím vznikne najväčšia neprerušovaná spoplatnená zóna v Bratislave. Pre Bratislavčanov to znamená, že si budú musieť vybaviť rezidentské a abonentské karty, alebo platiť hodinové tarify.

Mesto sa rozhodlo nevyvíjať vlastnú parkovaciu aplikáciu, ale dalo priestor

niekoľkým nezávislým aplikáciám. Vodiči si tak môžu vybrať tú, ktorá im vyhovuje najviac. Najpopulárnejšia aplikácia na úhradu parkovného v Bratislave je Bmove, ktorú vyvinula spoločnosť, Best in

parking, ktorá pôsobí aj v Chorvátsku, Taliansku a Rakúsku. Aplikácia ponúka jednoduchý spôsob úhrady parkovného pomocou platobnej karty (čoskoro pribudne aj možnosť platby cez Apple Pay a Google Pay), upozorní vás pred vypršaním predplateného času a umožňuje platiť minimálne parkovné 30 minút.

Stiahnite si aplikáciu Bmove a parkujte bez starostí.

Mercedes-Benz C 220 d All-Terrain 4 Matic dokazuje, že nemusíte mať za každú cenu SUV.

SUV sú v trende už niekoľko rokov a ich obľuba stále stúpa. Mnohí ich chápajú ako ostrov bezpečia, iní ako symbol statusu, z čisto pragmatického hľadiska však nemajú vždy opodstatnenie. Častokrát by stačilo mierne zvýšené kombi, ako napríklad C 220 d All-Terrain. Má o 40 mm vyššiu svetlú výšku

ako bežné modely triedy C a exponované miesta karosérie sú chránené plastovými prvkami. Samozrejmosťou je permanentný pohon všetkých štyroch kolies s diferenciálom typu Torsen a základným rozdelením hnacej sily na nápravy v pomere 45:55, ale tento pomer sa mení v závislosti od potrieb. All-Terrain nie je off-road, no s režimami Terén a Terén+ zvládne toho oveľa viac, než na čo si rozumne uvažujúci človek trúfne. Prvý režim je

Odpovedá na pseudopotreby

pre jazdu v piesčitom teréne, druhý v skalnatom. Pri zjazde z kopca zasa bude asistovať systém zjazdu. Dvojlitrový

dieselový motor má dostatok sily, no pritom je nesmierne úsporný, čo potvrdzuje aj naša spotreba 5,6 l/100 km.

Novinky

Lexus LM

Rodinné MPV prinajmenšom v Európe pomaličky vymierajú, no Lexus LM 300h dáva nádej, že sa tak nestane úplne. Interiér je stavaný predovšetkým pre „tých vzadu“. Sedia za deliacou stenou, pozerajú sa na 26-palcovú obrazovku a užívajú si audiosystém Mark&Levinson. Na pohon slúži hybrid s 3,5-litrovým benzínovým motorom.

Ford Mondeo

Ford oficiálne oznámil renesanciu modelu Mondeo. Nateraz to však má háčik, nový model bude určený pre čínsky trh. Dokonca aj dizajn pochádza z tamojšieho dizajnového centra značky. Poháňané by mali byť predné kolesá a to

s benzínovým štvorvalcom s výkonom do 175 kW a hybridným systémom.

Kia Niro

Nové Niro narástlo v prospech posádky a batožiny. Kufor má v základnom usporiadaní až 451 dm³. Výrazne však „podrástlo“ aj technologicky čoho dôkazom je dizajn, výbava, konektivita, bezpečnosť, pohony atď. Na výber bude postupne hybridný, plug-in hybridný a čisto elektrický pohon.

Svet sa mení, charakter nie

Kia Sportage sa doťahuje na premiérové značky.

Piata generácia Kia Sportage prichádza s kontroverzným dizajnom, no naživo vyzerá oveľa lepšie než na fotkách. Pri usadnutí za volant si uvedomíte aký obrovský pokrok urobil Sportage – dizajnový, materiálový, kvalitatívny aj technologický. Doslova dýcha na krk pre-

miovým značkám. My sme ho testovali s hybridným pohonom, ktorý stojí na 1,6-litrovom turbobenzínovom motore, elektromotore a automatickej prevodovke. Kombinovaný výkon systému je 169 kW (230 k), resp. 265 Nm a normovaná spotreba podľa WLTP 6,2 l/100 km, no my sme sa

nedostali pod 7,3 l/100 km. Pohon 4x4 síce prioritne poháňa predné kolesá, no veľmi rýchlo v závislosti od situácie aj proaktívne zapája do hry aj zadné. Vyzdvihnúť musím famózný podvozok, pre ktorý budete auto milovať.

**auto
magazín**

„Lepšie raz vidieť ako stokrát čítať.“

**auto
magazín**

Sledujte náš YouTube kanál!

Rubriku pripravuje **AUTO MAGAZÍN**, najčítanejší motoristický časopis na Slovensku

Mirka Partlová: „Páčia sa mi historické budovy v Bratislave. Mestu dodávajú jedinečnú atmosféru.“

Poznáme ju z televíznych seriálov, z divadla, a tiež z muzikálov, ktoré jej prirástli k srdcu. Ešte donedávna jeden z nich **Miroslava Partlová** hrávala v budove legendárneho Istropolisu, ktorý sa búra. Dnes priznáva, že s rúcaním historických budov v hlavnom meste, ktoré majú uvoľniť miesto novým, sa nestotožňuje.

Na úvod sa opýtam, ako sa v týchto neľahkých časoch máte?

Myslím si, že každý normálny človek si uvedomí krehkosť existencie. Že je všetko veľmi rýchlo pomínutelné a vzácne. Takže my sme, vzhľadom na situáciu, až nad pomery v pohode. Mám domov, zdravú rodinu a prácu.

Čo je pre vás osvedčeným „čističom“ hlavy, keď vám predsa len nie je práve do spevu?

Pre mňa sú to určite prechádzky a niekedy aj obyčajné ticho.

Podme na veselšiu

tému. Pred pár mesiacmi váš synček

oslávil dva roky. Aký je?

Je veľmi energický. Aj keď na verejnosti sa tak nepredvádza ako doma. Ale vyzerá to tak, že podelil z každého rožku trošku. (smiech)

Postupne sa vám zrej-

me rozbieha aj pracovný kolotoč, teda ak sa dá povedať, že ste boli nejaký čas iba na materskej...

Dá sa povedať, že so mnou na materskej bol celý svet.

Lebo prišla korona. Ale je pravda, že divadlo nám opäť ožíva a

ko-
nečne
začínáme
hrať pre plné
sály.

Okrem divadla, akým pracovným aktivitám sa venujete v súčasnosti?

Ráta sa aj dieťa? (smiech) Momentálne som verná iba divadlu.

Zrejme najväčšou novinkou je muzikál Bodyguard, v ktorom budete hrať. Povedzte nám o ňom viac.

Že sa majú diváci na čo tešiť! Tvorí ho skvelý tandem tvorcov, talentovaný cast a famózna hudba.

A vôbec. Čo je vám bližšie – klasické herectvo alebo muzikálové herectvo?

Všetko so všetkým súvisí. Mám rada kávu. Niekedy s mliekom a cukrom a niekedy čiernu...

Nedávno ste tiež odohrali 101 reprízu muzikálu Frida s Teatro Wüstenrot. Čím to je, že umelca baví hrať tak dlho jednu hru?

Výbornou partiou! Podľa mňa je to základ pre každé jedno divadlo.

Spomínané Teatro sa muselo presídliť z Istropolisu do nových priestorov. Čo hovoríte na túto zmenu?

Za našu záchranu divadla

Wüstenrot ďakujeme Cultus Ružinov, že nás prichýlil a umožnil nám hrať v plnej sile.

Aký máte celkovo názor na takéto a obdobné likvidácie historických budov, ktoré nahrádzajú nové?

Páčia sa mi historické budovy v Bratislave a myslím si, že z úcty by mali byť zachované aj po rekonštrukcii. Ale na to som ja malý pán. Mesto tak dýcha minulosťou a má nezameniteľnú atmosféru.

Na záver. Ak by ste mali pozvať čitateľa, ktorý nie je veľkým vyznávačom muzikálov (pretože vlastne zatiaľ žiadny nevidel), prečo by mal podľa vás zmeniť názor a zísť na takéto predstavenie? V čom tkvie krása muzikálu?

V hudbe. V jedinečnej interpretácii, v tej energii, miestami až gýčovej show. Ale stále v ľudskej podobe, ktorá chytí za srdce.

(vt, Instagram MP)

Jubilantka Turzonovová oslavuje premiérou

Komédia **ALE, ALE, PANI PLUKOVNÍKOVÁ** alebo **POPOL A PÁLENKA** je dielom jedného z najúspešnejších škandinávskych dramatikov Bengta Ahlforsa a v hlavných úlohách sa predstaví, mimo iných, aj obľúbená Božidara Turzonovová, ktorá onedlho oslávi jubilej 80.

Od marca môžu (nielen) Bratislavčania vyraziť do Štúdia L+S, v ktorom mala premiéru nová divadelná hra. Uvidíte príbeh plný čierneho humoru, v ktorom nechýba životný optimizmus, láskavosť a láska, ktorá kvitne v každom veku. V pomerne čiernej komédii o manželstve, vzťahu rodičov a dospelých detí, urne s popolom, do-

mácej pálenke a starostlivo utajených plánoch, ktoré nakoniec aj tak vyjdú najavo, exceluje v hlavnej úlohe Božidara Turzonovová. Hra z pera súčasného fínskeho autora sa odohráva v jednej trochu pomätenej rodine. Svojrázna pani plukovníková sa rozhodne, že si urnu svojho práve zosnulého manžela odnesie z cintorína domov, čo vnukne jej potomkom nápad,

ako sa zmocniť dedičstva po svojom otcovi. Pretože im k utajenej realizácii plánu chýba dôvtip, skončí všetko krachom a celá hra nečakaným happy-endom.

Popri hereckej legende Božidare Turzonovovej iste potešia ďalšie herecké osobnosti ako Zuzana

Kocúriková v alternácii s Katarínou Mrázovou v úlohe naivnej pomocníčky v domácnosti, ktorá ale vie oveľa viac, než by ste vôbec čakali, Karol Čalik v úlohe "pána z minulosti", Zuzana Frenglová v alternácii s Oľgou Beľšovou ako dcéra pani plukovníkovej, bigotná veriaca a

napriek tomu niekoľkokrát rozvedená s mnohými deťmi, Peter Trník a Tomáš Vrávnik ako syn pani plukovníkovej, Lucia Vrábľicová v alternácii s Juditou Hansman ako mnohokrát rozvedená „dáma“ a Michal Jánoš v úlohe psychiatra.

(vt, foto L+S)

Balkón nevlastní vlastní bytu, ale užívať ho môže

Pre vlastníka alebo užívateľa bytu je úplne v poriadku užívať balkón, ktorý k danému bytu prislúcha. Nikoho nenapadne riešiť otázku, či by si napr. na tento balkón mohol ísť „zapáliť“ alebo vyvesiť bielizeň niekto iný. V mnohých zmluvách o prevode vlastníctva bytu alebo nebytového priestoru sa však objavuje klauzula, ktorou sa prevádza spolu s bytom alebo nebytovým priestorom aj vlastníctvo k balkónu alebo lodžii. Pozrime sa však na túto problematiku hlbšie a nájdeme chyby v tomto pohľade.

Je balkón skutočne spoločnou časťou bytového domu? Odpoveď nenájde úplne presne danú medzi legálnymi definíciami pojmov, napr. § 2 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej ako „BytZ“), ale pomôcť si môžeme výkladom iných ustanovení, napr. § 2 ods. 4 BytZ, v zmysle ktorého „spoločnými časťami domu sa na účely tohto zákona rozumejú časti domu nevyhnutné na jeho podstatu a bezpečnosť, najmä základy domu, strechy, chodby, obvodové múry, priečelia, vchody, schodištia, spoločné terasy, podkrovia, povaly, vodorovné nosné a izolačné konštrukcie a zvislé nosné konštrukcie“, v súčinnosti s § 2 ods. 7 BytZ, v zmysle ktorého „podlahovou plochou bytu sa na účely tohto zákona rozumie podlahová plocha všetkých miestností bytu a miestností, ktoré tvoria príslušenstvo bytu, bez plochy teras, lodžií a balkónov; to neplatí pri terasách, ktoré nie sú spoločnými časťami domu“.

Aj keď sa v odcitovaných ustanovení vyslovuje nenachádza pojem „balkón“, ale len nepriamo vymedzuje prostredníctvom podlahovej plochy, bezpodmienečne sa jedná o spoločnú časť, nakoľko sa plocha balkóna nezaráta do plochy bytu. Všetko mohlo byť oveľa prehľadnejšie pri prijatí novely č. 283/2018 Z. z., avšak opäť sa nie všetko podarilo a tak sa pri podávaní odpovede na otázku o spoločnom vlastníctve balkónov a lodžií musíme škrabať cez celú hlavu.

Ja som predsa kúpil byt aj s balkónom!

Tvrdenie, že niekto kúpil byt zároveň s balkónom, nie je správne. Nakoľko sa jedná o spoločnú časť bytového domu, nemožno previesť vlastnícke práva na túto časť stavby. Balkón nemožno považovať ani za príslušenstvo bytu v zmysle ustanovenia § 121 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého: „príslušenstvom bytu sú vedľajšie miestnosti a priestory určené na to, aby sa s bytom užívali“. To však neznamená, že má každý vlastník alebo osoba užívajúca byt alebo nebytový priestor v dome má právo prísť na balkón prislúchajúci k vášmu bytu a užívať ho na svoje účely.

Právo využívať balkón výlučne vlastníkom prislúchajúceho bytu vyplýva z ustanovenia § 19 ods. 4 písm. a) BytZ: „vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome má právo výlučne užívať spoločné časti domu, spoločné zariadenia domu, príslušenstvo alebo príslušný pozemok, ak

z ich stavebnotechnického alebo účelového určenia vyplýva, že majú byť užívané len s určitým bytom alebo nebytovým priestorom v dome“. Preto sa nemusí nikto obávať, že si na váš balkón bude nárokovať užívateľské práva niekto iný. Táto skutočnosť musí byť uvedená aj v nadobúdacej zmluve, v ktorej by balkón nemal byť uvedený ako súčasť bytu, ale ako spoločná časť. Táto skutočnosť je však čoraz častejšie opomenutá pri predaji bytu alebo nebytového priestoru za účelom napr. umelého navýšenia podlahovej plochy bytu alebo aj z psychologického hľadiska.

Jasné určenie spoločných častí, spoločných zariadení a pod. v zmluve o prevode vlastníctva bytu a nebytového priestoru v dome vyplýva z ustanovenia § 5 ods. 1 písm. c) BytZ, v zmysle ktorého „zmluva o prevode vlastníctva bytu a zmluva o prevode vlastníctva nebytového priestoru v dome musí byť písomná a okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať určenie a popis spoločných častí domu, spoločných zariadení domu, príslušenstva a príslušného pozemku a prípadné určenie, ktoré spoločné časti domu a spoločné zariadenia domu, časti príslušenstva a príslušného pozemku užívajú len niektorí vlastníci bytov a niektorí vlastníci nebytových priestorov“.

Za užívanie balkóna sa však platí

Nie každý vlastník si je vedomý, že do fondu prevádzky, údržby a opráv prispieva aj za balkón práve z titulu jeho užívania podľa ustanovenia § 10 ods.

1 BytZ, v zmysle ktorého „...vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome vykonávajú úhrady do fondu prevádzky, údržby a opráv podľa veľkosti spoluvlastníckeho podielu; ak k bytu alebo nebytovému priestoru v dome prilieha podľa § 19 ods. 4 BytZ balkón, lodžia alebo terasa, pre účely tvorby fondu prevádzky, údržby a opráv domu sa zaráta do veľkosti spoluvlastníckeho podielu 25 % z podlahovej plochy balkóna, lodžie alebo terasy. Pri určení predavkov do fondu prevádzky, údržby a opráv vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome zohľadnia mieru využívania spoločných častí domu a spoločných zariadení domu vlastníckmi nebytových priestorov“. Z citovaných ustanovení vyplýva, že náklady na opravu, rekonštrukciu a modernizáciu balkóna sa majú uhrádzať z fondu prevádzky, údržby a opráv. Ide totiž o súčasť stavby a o spoločnú časť domu. Neplatí to však v prípade, ak si vlastník alebo užívateľ dotknutého bytu upraví svojvoľne určitú časť balkóna, napr. kachličkami, špeciálnym sklom alebo nejakou modernou vychytávkou. V takýchto prípadoch si ich obstaranie alebo opravu hradí osoba z vlastných zdrojov.

Môžem svojvoľne využiť balkón v mojom užívaní napr. na reklamu?

Často sa na nás obracajú správcovia alebo predsedovia spoločenstiev s otázkou, čo robiť v prípade, ak si vlastník prispôsobí balkón, ale niekedy aj terasu tak, aby ich využil na reklamné účely. V prvom rade je potrebné skúmať otázku, či ide o reklamu

pre súkromné účely vlastníka, alebo ide o pokus balkón, terasu či lodžiu prenajať tretej osobe. Žiadny vlastník nemôže v tomto smere konať svojvoľne.

Ak by sa ale predsa len niekto z vlastníkov alebo užívateľov rozhodol využiť „svoj“ balkón na reklamné účely, je potrebné o tom rozhodnúť v zmysle § 14b ods. 1 písm. m) BytZ, podľa ktorého „vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome prijímajú rozhodnutia nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, ak hlasujú o súhlase s úpravou bytu alebo nebytového priestoru, ktorou vlastník bytu a nebytového priestoru v dome mení vzhľad domu a zasahuje do spoločných častí domu, zasahuje do spoločných zariadení domu vrátane odpojenia od spoločných rozvodov vykurovania a teplej úžitkovej vody v dome, príslušenstva alebo príslušného pozemku, ak zmluva o spoločenstve alebo zmluva o výkone správy neurčuje inak“. Zmluvou si teda môžu vlastníci upraviť pravidlá odlišne, no odporúčame to zvážiť najmä pri stavebných úpravách. Uvedené pravidlo priamo nadväzuje na povinnosť vlastníka uvedenú v § 11 ods. 4 BytZ, v zmysle ktorého „vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome nemôže vykonávať úpravy bytu alebo nebytového priestoru v dome, ktorými by ohrozoval alebo rušil ostatných v neprimeranom rozsahu alebo by menil vzhľad domu bez súhlasu vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome“.

V prípade záujmu vlastníkov o prenájom určitej

plochy tretej osobe (nevlastníkovi) je potrebné o takomto návrhu hlasovať v zmysle ustanovenia § 14b ods. 1 písm. p) BytZ: „vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome prijímajú rozhodnutia nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, ak hlasujú o nájme a výpožičke spoločných nebytových priestorov, spoločných častí domu, spoločných zariadení domu a príslušenstva“. Následný režim príjmu z prenájomu plochy tretej osobe (nevlastníka) podlieha § 43 ods. 3 písm. g) bod 1 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov: „daň z príjmov plynúcich zo zdrojov na území Slovenskej republiky daňovníkom s obmedzenou daňovou povinnosťou a neobmedzenou daňovou povinnosťou sa vyberá zárážkou, ak ide o príjmy za prenájom spoločných častí domu, spoločných zariadení domu, spoločných nebytových priestorov, príslušenstva a príslušného pozemku vrátane prijatých sankčných úrokov a pokút súvisiacich s týmto prenájomom“.

Miroslav Rešeta
Združenie pre lepšiu správu bytových domov

21.3.
Po: 19:00
PAUL PÖRTNER
Šípané nožníčky
Peter Kočíš / Marcel Ochránek, Karin Olasová / Zuzana Moravcová, Marek Majeský / Přemysl Boublík, Jana Valocká / Lucia Vráblicová, Dušan Szabó, Erik Peťovský / Juraj Hríka

24.3.
Št: 19:00
NOVINKA
Sylvia miláčik
Réžia Soňa Ferencová
Účinkujú Natália Puklušová, Vlado Černý, Anna Šišková, Marián Labuda, Tomáš Mrekaj

29.3.
Ut: 19:00
CZ
OSM EUR NA HODINU
Martin Zounar, Martin Kraus, Martina Randová / Daniela Šinkorová, Martin Procházka / Zbyšek Pantůček

30.3.
Št: 19:00
NOVINKA
EŠTE RAZ, ALE LEPŠIE
Účinkujú: Marko Igonda, Aniko Varga, Kristína Greppelová, Martin Mňahončák alt Gregor Hološka

4.4.
Po: 19:00
Ateliér Maroša Kramára / Oscar Wilde a Robbie Ross
LORDI
Maroš Kramár - Peter Šimun - Jozef Vajda

22.4.
Pi: 19:00
podfuk
Hudební komedie
o hudbníci česko skupiny Hage a Terézie Stodolu a režii Niliu Stodolu

26.4.
Ut: 19:00
Milenec
Réžia Soňa Ferencová
Účinkujú K. Haydu, M. Gális Partlová, Natália Puklušová, D. Žiaranová, M. Mňahončák

28.4.
Št: 19:00
FRIDA
MALOVAŤ A MILOVAŤ MUZIKÁL GERI, HEVIER, VOŠÁTKO

Hráme pre Vás v DK Ružinov!

Twüstenrot Teatro
Bratislavské Hudobné Divadlo
Teatro Wüstenrot
DK Ružinov, Ružinovská 28
820 09, Bratislava
www.gedur.sk, gedur@gedur.sk
+421 905 668 070
Predpredaj vstupeniek Ticketportal
Generálny partner divadla
wüstenrot
STAVBA SPOLEČNOSTI | POISTENIE | ÚVERY

Studená voda dokáže telo schladiť dvadsaťkrát rýchlejšie ako studený vzduch, a preto nie je dobré si s ňou zahrávať

Doba covidová priniesla aj Bratislave niekoľko fenoménov. Kto sa nestal cyklistom či bežcom, možno skúsil otužovať. Otužovanie v studenej vode je výborným základom na podpore imunity. Pre niektorých aj možnosťou ako ostať v kontakte s komunitou zaujímavých ľudí či priateľov.

A tak sa aj mnohí Bratislavčania odhodlali vojsť do studenej vody. Že ich počet počas pandemického obdobia narástol, potvrdil aj dlhoročný otužilec, plavec v januárovom Dunaji a predseda najdlhšie pôsobiaceho klubu otužilcov na Slovensku - **klub Ľadových Medvedov Bratislava, Ladislav Pečenka**. Chcete začať s otužovaním aj vy? V rozhovore vám prezradí ako na to. **Aktuálne sa v niektorých kluboch pripravujú na krst nových členov. Zachytili ste počas pandémie zvýšenie záujmu o otužovanie aj u vás?**

Vzhľadom na pandémiu sa otužovanie za posledné dva roky stalo veľmi modernou záležitosťou. Mnoho ľudí začalo otužovať, aby si posilnilo imunitu pred ochorením na Covid-19, avšak nástup benefitov z otužovania je pomalší. Posilniť imunitu otužovaním je dlhodobý proces, ktorý sa nedá urýchliť a

účinky sa dostavia cca až po 2-3 rokoch, ak sa otužujeme aspoň 1-2x do týždňa počas celej zimy.

V našom klube Ľadových medvedov Bratislava krsťme nových členov každý rok vždy na Vianoce, avšak musia mať splnenú pre nás základnú podmienku, ktorou je otužovanie sa s nami pravidelne už jednu celú zimnú sezónu pred samotným krstom. Vtedy vieme, že to myslia s otužovaním vážne aj do budúcnosti a nie je to len rozmar z nudy, alebo kvôli modernému trendu.

Kedy a prečo ste začal s otužovaním?

Celý život som robil športy súvisiace s prírodou, bol som potápač, horolezec. Veľmi rád som plával v otvorených vodách. Keď som zhruba v roku 2000 v médiách zaregistroval skupinu otužilcov plávajúcich v januárovom Dunaji veľmi ma to oslovilo a o rok som už plával s nimi. Od roku 2002 som riadnym členom Ľadových Medvedov Bratislava.

Povedzte, že chcem začať s otužovaním ja, čo mi poradíte?

Najvhodnejší čas začať s otužovaním je na jeseň. Ideálne je už v lete začať s pravidelným pobytom vo vode, napr. chodiť plávať 2-3 krát do týždňa za každého počasia, aj keď je nepekné, alebo aj keď prší. Po skončení leta pokračovať v pravidelnom plávaní aj v septembri a nasledujúce prichádzajúce mesiace, aby si telo zvykalo. Je potrebné

takpovediac chladnúť s vodou, pretože telo nie je pripravené na teplotný šok, ak človek vstúpi do vody po prvý krát v decembri.

Čo mi to prinesie?

Otužovanie má mnoho benefitov a výhod pre človeka. Jednoznačne najčastejšim dôvodom a motiváciou je zdravie, snaha vybudovať si a posilniť imunitný systém. Byť odolný voči chorobám, posilniť ducha a naštartovať v tele dobre známe endorfíny, ale aj sebadisciplínu.

Pravidelným otužovaním sa však predchádza aj rôznym zápalovým procesom, slúži ako alternatívna liečba mnohých zdravotných problémov, ako sú napr. reuma, autoimúnne ochorenia, obezita a mnohé ďalšie, ale aj ako prevencia neurodegeneratívnych ochorení.

Aké zásady dodržiavate pred a po otužovaní?

Pred otužovaním odporúčam zahriať sa teplým čajom a prípadne rozhybať telo napr. pár drepmi. Tiež je vhodné sa pred vstupom do vody už vopred na pár minút vyzliecť do plaviek, aby sa telo schladilo studeným vzduchom.

Nováčikom vždy odporúčam vstupovať do vody nadýchnutý, aby im ľadová voda nevrazila dych. My sme zástancovia pohybu aj vo vode, teda plávania a nie len postávania, pretože pohyb, intenzívne dýchanie a práca svalov prospieva organizmu viac, ako nečinnosť. Telo vytvára pri pohybe energiu a aspoň trochu sa zahrieva z vnútra.

Rovnako aj po otužovaní je pohyb veľmi dôležitý. Je teda celkom prirodzené prebehnúť sa po brehu, poskakať si a rozprúdiť nahromadenú krv z vnútorných orgánov do celého krvného obehu. No a v neposlednom rade vždy veľmi dobre padne mať po ruke termosku s horúcim

osladeným čajom, ktorý nás nielen zahreje ale aj doplní energiu.

Nastáva triaška po pár minútach od vyjdenia z vody u každého?

Áno, triaška je prirodzená reakcia tela po pobyte v ľadovej vode. Existujú aj veľmi zriedkavé výnimky, kedy ľudia triašku nemávajú, ale tiež je to v poriadku, keďže každý organizmus je iný. Avšak triaška pre telo je veľmi prospešná. Ako tvrdili starí otužilci a lekári, jedine otužileckou triaškou sa dá dosiahnuť masáž hlbokých ciev. Vraví sa, že človek je tak mladý, ako mladé má cievy. A samozrejme triaškou si telo vytvára teplo.

Čo vám otužovanie prináša okrem zdravotných benefitov?

V našom združení sme veľmi dobrá partia ľudí a teda máme medzi sebou pekne priateľstvá. Niekoľkokrát do roka organizujeme rôzne plavecké a otužilecké podujatia v Bratislave aj mimo Bratislavu, pri ktorých sa stretávame aj s inými otužileckými klubmi. Otužovanie nám teda dáva aj iný rozmer sociálneho života ako iba zdravotné benefity.

Je vhodné pre všetky vekové kategórie deti až seniori? Pre koho je nevhodné?

Každý adept otužovania by mal ísť k svojmu lekárovi na konzultáciu zdravotného stavu. Z našich vedomostí vieme, že otužovanie

nie je vhodné pre osoby s ochorením kardiovaskulárneho systému, najmä s vysokým krvným tlakom. Taktiež u ľudí s kožnými problémami sa tiež neodporúča silné prekrvovanie kože. Studená voda dokáže telo schladiť dvadsaťkrát rýchlejšie ako studený vzduch, a preto nie je dobré si s ňou zahrávať. Podobne neodporúčame otužovanie deťom a osobám mladším ako 18 rokov, nakoľko sa telo stále vyvíja a nie je dobré ho preťažovať. Seniori otužovať môžu pokiaľ im to zdravotný stav dovoľí, nie je tam žiadna veková hranica. Aj my medzi sebou máme najstaršieho člena, ktorý má 83 rokov a chodí otužovať pravidelne každú nedeľu už dlhé roky.

Ktoré miesta v Bratislave patria medzi Vaše najobľúbenejšie a prečo?

Našou otužileckou základňou počas zimnej sezóny sú už 22 rokov Zlaté piesky v Bratislave. Keď však po zimnej sezóne príde jar, chodievame plávať na Veľké Košariská do Dunajskej Lužnej, ktoré sú tiež našou srdcovou záležitosťou vzhľadom na krásnu, čistú, tyrkysovú vodu v ktorej je radosť plávať. Samozrejme nemôžeme zabudnúť na našu veľrieku Dunaj. Ten je náročný na plávanie najmä v zime, ale o to krajší na zážitky.

Jana Pohanková
(foto TASR)

Nevyhadzujte
knihy - darujte ich nám
kontakt 0907 701 786

Ochutnajte **najpestrejší mix hitov** z našej hudobnej kuchyne

www.radioviva.sk | stream.radioviva.sk **BA 93.3 | 94.9 | 101.1 NR 101.0 TT 101.0**

Na Tyršovom nábreží sa koncom mája zide skokanská elita

(Dokončenie zo str. 1)

Tak ako v Paríži pod Eiffelovou vežou, tak u nás na Tyršovom nábreží v pozadí s dominantami Starého Mesta. Čo viac si môže nielen fanúšik tohto športu, ale každý návštevník priať. „Áno, malo by to byť veľkolepé, no zároveň nás čaká obrovský kus práce, pretože priestor, kde kedysi stála Magio pláž musí byť kompletne pretvorený a vytvorený jazdcom a ich koňom podmienky spĺňajúce svetové parametre,“ dodal Pukalovič.

Povrch má podľa neho niekoľko systémových ukladaní. Laserovo je potrebné zrovnať povrch, aby

bol úplne rovný, na čo sa potom ukladá špeciálna guma a nakoniec ide nie hocijaký piesok. Ten sa už „vyrába“ a pred podujatím ho privezú na kamiónoch.

Zaujímavosťou pripravovaného podujatia je aj meno Uliana Vezzaniho. Tento Talian je skutočným pojmom. Doteraz pracoval na najprestížnejších jazdeckých podujatiach po celom svete. Od olympijských hier až po Svetové jazdecké hry. A parkúr bude stavať aj na Tyršovom nábreží. Prostredie ho rovnako očarilo ako komisárov Svetovej federácie.

Okrem povrchu bude pre organizátorov veľkou vý-

zvou postaviť tribúny pre vyše 1500 divákov, vrátane VIP lôži. Potrebné bude vybudovať aj zázemie - stajne pre kone s rozlohou 9 tisíc metrov štvorcových. Tie by mali stáť na pozemkoch bývalého štadióna Artmedie.

Samotné podujatie bude ponúkať bohatý sprievodný program pre deti aj dospelých. Od jazdy na koňoch pre najmenších, vozenie na kočoch, konské pólo až po sledovanie parkúrových pretekov miliónov koní s jazdcami.

(bak, foto ijrc.org)

V 30-tych rokoch minulého storočia, kedy sa dá o Bratislave hovoriť stále ešte ako aj o nemeckom meste, o čom svedčila prítomnosť početnej nemeckej menšiny starých Prešpurákov, vydalo vydavateľstvo Samuela Steinera útlu knižôčku Karola Benyovského „Mýticky starý Prešporok“. Nie je od veci si v tejto knižke po rokoch zalistovať a prerozprávať staré príbehy.

Neveriaci obchodník s koňmi

Kedysi sa v Prešporku na konci Dunajskej ulice, na pravej strane, už blízko starého Ondrejského cintorína nachádzala nízka schátraná budova. Jej brána bola vyzdobená dvomi veľkými konskými hlavami. O pôvode tejto dekorácie sa rozpráva táto sága. Pred mnohými rokmi, kdesi na začiatku 18. storočia býval v tomto dome bohatý obchodník s koňmi so svojou mladou rozkošnou manželkou. Žiaľ ich šťastie bolo narušené ťažkou chorobou mladej ženy. Aj napriek tomu, že obchodník urobil všetko možné, aby zachránil jej život po niekoľkotýždňovom stradaní mladá žena umrela. Bohatý obchodník napriek svojmu zúfalstvu sa musel podvoliť ťažkému osudu. Telo mladej ženy bolo vystavené v márnici Ondrejského cintorína, kde spočívalo medzi kvetmi a vencami. 24 voskových sviec horelo dňom i nocou vedľa truhly. Nešťastný muž sedel vedľa svojej

drahej zosnulej až do neskorého večera. Až keď sa na nočnej oblohe objavili hviezdy opustil cintorín. Mladá žena bola však mŕtva len naoko, a tak sa v noci prebrala. Prekvapene sa poobzerala okolo seba, a keď si uvedomila kde sa nachádza v rýchlosti opustila toto hrozné miesto. Priamočiari bežala domov, no nakoľko dvere boli už zamknuté, bezhlavo začala na ne bŕšiť. Jej muž, ktorý nemohol spať a len sa preváľoval na posteli, spozoroval na hluk. Bežal k oknu, aby sa pozrel dole. Keď ho mladá žena zbadala začala radostne

neho kričať: „Otvor mi rýchlo dvere, pusti ma dovnútra, prišla som domov!“ Jej muž netušil či sa mu to sníva alebo je to naozaj. Pretrel si oči, aby sa presvedčil, že pri dverách stojí naozaj žena veľmi podobná jeho zosnulej žene. A nakoľko si myslel, že sa jedna o ducha zakričal: Rovnako ako moje kone nemôžu teraz stáť v podkroví, nemôže moja žena stáť pred mojimi dverami!“ Len čo však dopovedal tieto slova začul erdzanie a dupot svojich koní z podkrovia. Na pamiatku tejto výnimočnej situácie umiestnil nad vchodom do svojho domu dve konské hlavy. A keby sa ten dom zachoval do našich čias, boli by tam ešte dnes.

Z nemčiny voľne prerozprával
Sven Šovčík

Vaša darčeková predajňa

DELIKATESO

www.delikateso.sk

Ay, celba, Enid	KIL, Ostia, rice	4	mentálne retardované ženy	zviečené hadie kože		textová skratka (a iné)	zábavný podnik	obrobí pomocou motyky	vezmú, vytiahnu	pridaj soľ		značka lietadiel Antonov	riečny prah	stal sa chorým	hrubšie žrde	vokalizovaná predložka	písmeno gréckej abecedy	model auta Toyota	slovenský fotograf žijúci v Prahe	psovité šelmy	Association Européenne d' Edition	parafa anonyma	nevycho-vanci (expr.)	primorské letovisko blízko Ríma
kód letiska v Kilwe					od začiatku (kniž.)						zánik hlásky na konci slov													
stúpenec nacizmu					dedinky (bás.)						astát (zn.)								krmia					
1																								
latinský názov súhvezdia Baran					automat tresty bez riadneho súdu							rola v esperante trma-vrma (hovor.)					ryža, po angl. bavinená tkanina					ECV okr. Rimavská Sobota spojivo		
tienil							žltkavý prášok kvetov kmásal				okraje úst hlasno plače					nelietavý vták dobytkár-ska farma					znaj hlavné mesto Vietnamu			
písmeno gréckej abecedy					škandináv-sky obor tanker, po angl.					miesta blahobytu americký spevák					šarhovia meno speváčky Jankú						Atilov národ značka žuvačiek			
športový kód Slovenska					osobné zámeno smerom dolu			hrôza (kniž.) liečivá tinktúra				klamal, po česky dlávi, stíska						ľahostaj-nosť sféra vplyvu						
krátka úzka šnúra								meno her. Montanda meno bež. Zátopka						mesto v Oklahome meno Rozálie					Elektrárň Nováky (skr.) poutiera				rozprá-valo	urobia omietku
rieka vo Francúzsku			3		okovaná nádoba																		holmium (zn.) úplne nové obydlie	
	získaj v boji víťazstvo	česká predložka zvyšok cigarety				cudzokraj-né zviera aukcia, po česky					alódiu-m súzvuk viacerých tónov					pendant Štúrova nenásilie (náb.)								
prejav prílišnej zdvorilosti							naša speváčka časť ban. štóline					svetadiel piesne z opery					rumunské auto štát v Ázii					omotaj podraďo-vacia spojka		
skrivil					vyučoval nasávali					malá kačka duril					citoslovce smiechu cisterna							okrasná rastlina storočie (skr.)		
hrob (kniž.)					kópia MPZ Namíbie				vrch druhá					označenie kamiónov mäkký kov				platený dámsky doprovod zbraň						
argón (zn.)			chlorid sodný (vz.) zn. kvality múky					nápis na kríži osobné zámeno					prieplav, po angl. rímskymi číslami 6						americký ekonóm knock-out					
2																								
autonómna republika v rámci Ruska						letopisy (kniž.)						vládca Inkskej ríše					podliho-vastá drevená nádoba							Tobin, Ymer, Yves

Pripravil: Slovenský zväz hádankárov a krížovkárov, www.szhk.sk

Autor: P. Bohuš

Historická cukráreň v centre Bratislavy

**prijme cukrára/cukrárku
s praxou.**

*Nadštandardné platové
a pracovné podmienky.*

**Info: 0948 000 333
pk@bameko**

Vaša darčeková predajňa

DELIKATESO

www.delikateso.sk

Na Veľkú noc
sme pripravení

Vaša darčeková predajňa

DELIKATESO

www.delikateso.sk

